

20-103, h. 30, 91-97, H. 20 73. 29. 1907

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street
New York City
Előfizetési díj:
Egész évre New Yorkban \$3.00
A vidéken 2.50
Egyes szám 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

Editorial Rooms:
327 East 13th Street
New York City
Subscription:
Per annum, in N. Y. City \$3.00
United States and Canada 2.50
Single copy 2 cts.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

IV. Évfolyam. 29 szám. NEW YORK, N.Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, PA, 1907. ÁPRILIS 9-én IV. Year. No. 29.

MI LESZ MOST?

Görög katolikusok lengyel püspöke.

Bevégeztetett. A pápa kinevezte Ortyinszky Istvánt az Amerikában élő görög-katolikusok fejévé. Van tehát püspök és így a görög katolikusok vágya teljesebbé ment, — megszabadultak a latin szertartásu püspökök fennhatóságától.

Kíváncsian várjuk, hogy fogadja a görög katolikus klérus az új püspököt?!

Ha tekintetbe vesszük, hogy az itteni 92 gör. kath. egyházközség papjai közül 80 Magyarországból való, úgy kétség fog el bennünket. Nem hihetjük, hogy ez a 80 pap, kiket magyar pénzen Magyarországon neveltek, belenyugodjanak abba, hogy 12 galicziai pap kedvéért oly ember vezesse egyházaik ügyeit, ki sem nekik, sem népüknek, — nem kedves. Szomorú megoldása ez ennek a hat év óta vajdó ügynek.

Hiába! Ezt másképen nem lehetett elintézni. Róma — nem Bécs. A kath. szentszék — nem osztrák császárság. Az egyháznak minden egyes fia kedves, a koronás fő éppen úgy, mint a földhöz ragadt koldus. Sem az egyiket, sem a másikat nem akarja elveszíteni, sőt — mint látjuk, egyiket a másikért fel sem áldozza. Rómában, úgy látszik, a koldusbotot éppen úgy tisztelik, — mint a koronát. Sokkal demokratikusabban gondolkodnak ott, — mint Bécsben.

Lássuk, miért?

Az osztrák császár itteni képviselője, mint azt a hazai lapok is megírták, olyan jelentést adott le az Amerikában élő ruthénekről, hogy a szentszék *szükségtelemnek* (?) tartotta Hodobay Andort püspökké kinevezni. A magyar kormány jelöltjét a szentszék — Róma elejtette. Elejtette, mert sem Hodobayt, sem más magyar papot nem nevezett ki püspökké, de három hét után kinevez egy galicziai barátot.

Mi ebből a tanulság?

Az osztráknak még az sem kedves már, ha a magyar korona országaiban született, de nem magyar nyelvű polgárok szervezkedését látja az idegenben. Azzal nem elégszik meg az osztrák, hogy hazánkat koldussá tette, kezünkbe vándorbotot nyomott, de itteni esatlósai révén még azt is megátolja, hogy szervezkedhessünk.

Fél az osztrák az amerikai magyarság keversen megkeresett és megtakarított dolárláraitól, melyet ma már száz és száz millió számra küldünk haza. Nem tetszik az

osztráknak, hogy a Magyarországon született ember, — bármilyen nyelvet beszéljen is, — szerelmes a rögbe. És mert tudja, hogy a vallás a legerősebb kapocs a föld népének egybetartására, ezért tudatosan megátolta ezen összekötő kapocs létrejöttét.

Nincs szükség görög katolikus püspökre! Ez volt a magva a washingtoni magyar nagykövetnek, mert Ausztriának az az érdeke, hogy mentől több ember vándoroljon ki Magyarországból Amerikába s hogy azok soha többé vissza ne menjenek. Így lassan elgyengül az ország s nem lesz sem szüksége, sem ereje arra, hogy önálló hadsereget s teljes gazdasági önállóságot követeljen.

És mert ez a cél, mindent elkövetnek, hogy az Amerikában élő magyarok tömörülését megakadályozzák, nem akarják, hogy hazamenjünk s el vágják visszatérésünk útját.

Szétszórná a magyarságot a modern közlekedési eszközök segítségével a világ minden sarkába. EZ A JELSZÓ BÉCSBEN! — s ha ott — akkor Washingtonban is.

Ezért lett a magyar gör. katolikusok egyházi feje egy galicziai barát. De meg azért is, mert a szentszéknek nem mindegy az, ami a washingtoni nagykövetnek. Rómában látták, azt, hogy ha az itteni görög katolikusok érdekében nem cselekszenek, úgy azok rövid időn belül nem a pápáért, hanem a muszka czárért imádkoznak. És mert az apostoli király nem törődött a szétszórt magyarokkal, Rómának kellett törödni velük. A szentszék nem akart ellenszegülni a korona akaratának, de viszont az egyház érdekeit sem akarta csorbítani s kinevezte azt, aki a keze ügyébe esett s alárendelte a 80 magyar pap érdekét 12 galicziai barát s a kath. egyház érdekeinek. Alárendelte a szentszék a mi magyar papjaink érdekét még az Egyesült Államok érdekeinek, nem akarván szaporítani köztünk — az orosz zsarnok katonáit.

Le a főveggel. Rómának, a szentszéknek igaza van.

És mert a szentszék az adott körülmények között másként nem intézkedhetett, gondolkozunk azon, lehet-e segíteni eme újabb osztrák csalafintaságon.

Lehet, csak akarni kell! Lehet érvényt szerezni a többség akaratának, ha a többség összetart.

Tudvalevő dolog az, hogy az Amerikában szervezett gör. kath. egyházak legnagyobb része *anyagilag független*. A 92 gör. kath.

(Folytatás a 2 oldalon.)

NÁKÓ GRÓF.

Fiume kormányzója a kivándorlásról.

Kezdenek odahaza érdeklődni a kivándorlás iránt. Jeleztük egyik előző számunkban, hogy eljutottak már odáig, hogy a képviselőházban is szóvá tették a kivándorlást. Illő dolognak tartotta tehát Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó, hogy ő is közeledjék a divatos kérdéshez.

Nákó Sándor kormányzó — így olvassuk a budapesti Magyar Hirlap márczius 24-iki számában, — felült a Cunard társaság Carpathia hajójára és elment — Palermoig a magyar kivándorlás okainak tanulmányozására.

Ez önfeláldozó és a magyar gazdasági viszonyokra nézve oly nagy horderejű tetteért fogadja el a gróf ur a mi köszönetünket innen Amerikából. És még azért is, hogy tapasztalatait a Magyar Hirlap utján tudtára adta a világnak, nekünk is.

Most már tisztában vagyunk aziránt, hogy miért vándorol ki a magyar. Tejből fürödnék Nákó gróf szerint odahaza a magyar, ha nem volnának azok az átkozott szocialista munkásvezetők s ha nem volna oly sok arany — Amerikában.

Mert hát Nákó gróf megkérdezett két embert s a kivándorlás tulajdonképeni okai megdönthetetlenül meg vannak állapítva.

De hadd beszéljen maga Nákó gróf: „A harmadosztályu utasok között elvegyülve, megkérdeztem egy tömzsi, erősnek látszó kőműveslegényt, mi indította arra, hogy hazáját elhagyja. A legény, cigarettacsutkáját szájába kapva és kalapját mélyen a szemébe huzva, csak annyit mondott sztereotip akadémikussággal: Mert ott jobb.

— Nem lehet az, — füztem tovább, látva, hogy tartózkodó velem szemben, — mert ne higgye ám, hogy ott minden fenékig tejfel; dolgozni kell ott igazán reggeltől estig, jóformán pihenés nélkül, megfeszített erővel, amit, ha otthon megtenne, kereshetne annyit, mint Amerikában.

A kőműves legény közlékenyebb lett. Cigarettáját eldobta és nagyot sóhajtván így válaszolt:

— Jól tudom én azt, uram, hogy ott kivesszik a zsirunkat. Sokat kell dolgozni, igaz, de legalább dolgozhatik, aki akar. Senki sem akadályozza meg őt abban. Nálunk azonban tönkreteszi a munkást a sztrájk. Felülről kapjuk a parancsot a sztrájkszervezőktől, hogy mikor szabad dolgozni, mikor

nem. Hát ez, uram, nem élet.

Egy ötven évesnek látszó torontáli sváb azért megy ki egész családjával, eladva otthon mindenét, mert a szomszédja, aki már két esztendeje van Amerikában, azt írta neki, hogy két év alatt kerek kétezer dollár megtakarított pénze van.

— Nos, hát ha annak sikerült, miért ne sikerülne nekem?

Felsorolhatnék még számos okot, amelyek a kivándorlást előidézik, de maradjunk még egyelőre az előbbemlített sváb paraszt eseténél. A legtöbb kivándorló nem azért hagyja el hazáját, mert itt nem tud megélni, mert hisz az édes haza földje nem hagyja elpusztulni egyetlen gyermekét sem, hanem a meggazdagodás vágya ösztönzi kivándorlásra és amikor mindenét pénzzé téve, nekivág a sohasem látott utnak és bizonytalan jövőnek, csak egyetlen cél lebeg szeme előtt: a meggazdagodás vágya, amelyet a kivándorlási ügynökök betanult ékesszólással, az amerikai viszonyok ferde megvilágításával és hazug színezésével ébresztenek fel benne.

A fiumei kormányzó beszélt hát két emberrel s most a meggyőződés meggyőző hangján hirdeti, hogy a munkásszervezetek és a meggazdagodási vágy kergetik a magyart Amerikába.

Nekünk itt Amerikában minden héten van alkalmunk nem két kivándorolt magyarral, hanem a kivándoroltaknak ezrével beszélni. Ha ezeket látná a kormányzó, bizony elszégyelné magát ama merész állítása felett, hogy „a kivándorlók hihetetlenül elfásultak és nagyfoku bennük a hazaszeretet hiánya.“ Ha itt látná a magyarokat, azt tapasztalná, hogy a kivándoroltak szíve visszavérzik a haza után, amelyet csak egy oknál fogva hagytak el: az élethez való joguknál fogva.

Most már körülbelül három millió magyar honos van Amerikában. Fülíg kell pirulnunk azért, hogy egy magas állású tisztviselő, egy kormányzó még most is a meggazdagodási vágyban állapítja meg a kivándorlás okát. Fülíg kel pirulnunk, mert ez jellemzi legjobban a hazai körök felületes voltát.

Azt mondja Nákó gróf: „A legnagyobb baj azonban az országban élő ügynökök szereplése, akik a kivándorlást hivatásszerűen, üzleti módon mozdítják elő.“

Nem ez a legnagyobb baj, kormányzó ur. A legnagyobb baj az, hogy olyan tisztviselőink vannak odahaza mint akár a — kormányzó ur, akik egy sétatton Fiumétől Palermóig vélik Magyarországot legveszedelmesebb betegségének, a kivándorlásnak okát megállapíthatni s akik elfásultsággal vádolják azokat, akik dolgozni mennek, hogy legyen betevő falatjuk.

Önökben, kormányzó ur, látjuk mi amerikai magyarok a hazaszeretet nagyfoku hiányát, mert ha szeretnék hazájukat, nem utaznának Fiumétől Palermóig, de bejárnák a városokat és falvakat, teremtenének ott ipart és kereskedelmet, megtanulnák a néptől, hogy inkább él hazai kenyéren, mint

amerikai peccenyén, ha van kenyér.

S ha nemcsak Palermót nézné a kormányzó, hanem néha néha az amerikai magyar lapokat is, megtanulná azt, hogy azok a magyarok, akikről azt mondja, hogy nagyfoku bennük a hazaszeretet hiánya, külön magyarok magánál a kormányzó urnál. Ők nem sétatotznak a haza megmentésére, hanem dolgoznak a bányában és teremtenek azután magyar kulturintézeteket Amerikában.

Singer Mihály.

MI LESZ MOST?

(Folytatás az 1. oldalról.)

egyházközség közül nyolczvanban az egyházközségi vagyon a népre, az egyházközség tagjaira van betáblázva. Ez az egyetlen erőssége van ma az egyházközségeknek.

Anyagi alap nélkül egyházmegyét alapítani nem lehet.

S mert még ma ez a helyzet, könnyű az utja annak, hogy a gör. kath. lelkészek fontolóra véve azt, hogy a szentszék, az osztrák követelődzésnek engedve, meghajolt az apostoli király törekvésének, ebben mintegy utmutatást lássanak arra nézve, hogy juttassák érvényre a többség, a nép akaratát. Vigyék kerestül úgy az egyház, mint nemzetiségük és népük érdekében azt, hogy közülük nevezze ki a szentszék a görög katolikusok püspökét.

Könnyen megtehetik. Hatalmas szervezeteik vannak hozzá. Ott van — hogy csak egyet említek — a „Sojedeninenia“ szövetség 19,500 tagjával. Rendelkezésükre áll 80 egyházközség népe s legvégül hatalom a 19,500 példányban megjelenő „Viestnik.“

Ennek a lapnak a szerkesztője mindenkoron megmutatta azt, hogy Magyarországon született, mindenkoron helyt állott, ha a magyarországi ruthénség érdekeiről volt szó.

Zsatkovits Pál, — bár hamarabb és többször volt alkalma hozzá — még ma sem orosz konzul, mint Rovnianek. Nem orosz konzul, de szerény és serény szerkesztője annak a lapnak, amelylyel az amerikai ruthéneket egybegyűjtötte s így megtartotta őket az egyháznak és a magyar hazának.

Mikor Hodobay Andor kijött Amerikába, az volt az első szava, hogy neki határozott utasítása van arra, hogy Zsatkovicsot tönkretegyje.

Hogy a méltóságos urnak nem volt igaza, azt láthatjuk. A legnagyobb pánszlávnak hirdetett Zsatkovics Pál nem Pétervárott, de Ungváron taníttatta a fiát — papnak. Pedig, míg Pétervárott semmibe sem került volna neki, addig az ungvári szeminárium sok pénzébe van. S mikor a méltóságos ur

Zsatkovicson nyargalva akart magának érdemeket szerezni, akkor a Viestnik szerkesztője mindent elkövetett, hogy népét még jobban összeegyűjtse. Iparkodásának volt is eredménye, mert míg Hodobay Andort mindenki elhagyta, addig Zsatkovics barátjai szaporodtak s a szövetség is gyarapodott azóta vagy 8000 taggal.

És bár a méltóságos ur még ma is a legnagyobb pánszlávnak nevezi Zsatkovics Pált, az még ma sem vitte el az ő ruthénjeit sem Hengelmüller báró urhoz, sem Tóth Elek orosz püspökhöz, de megőrizte őket s buzdította, hogy tartsanak ki hűségesen azon 80 egyházközség papjai mellett, kiket egytől-egyig — Magyarországon neveltek.

Erről küldött volna hivatalos jelentést a magyar kormány kiküldöttje akár Washingtonba, akár Budapestre, akkor most nem állnánk azon szomorú tény előtt, hogy a magyar főpap utilapunk kap egy kitessekelő levelet s a galicziai barát ül bele az amerikai magyar görög katolikus papok és a Zsatkovics Pál által szorgalmazott püspöki székre.

Ortyinszky István nem oka annak, hogy őt a szentszék erre a méltóságra emelte. Az új püspök csak eszköz arra, hogy az apostoli király akarata érvényesüljön — és semmi más.

Rajtunk a sor, hogy megmutassuk, miszerint a felséges császárnak az a keze, amelylyel nekünk idáig az utat megmutatta, — nem ér keresztül a tengeren. Mutassuk meg, hogy a görög katolikus papság és a nép nemcsak anyagi, de erkölcsi függetlenségét is megőrizte. Mutassuk meg, hogy mi jobban tiszteljük és szeretjük Szent István király koronáját mint az, aki azt viselvé, az azzal járó jogokat arra használja fel, hogy a szélrózsa minden irányába széjjelszórjon. Ezzel sem elégszik meg, de mikor látja, hogy érvényesülni akarunk az idegenben, akár a vallás, akár a nemzetiség révén, a legelső alkotmányos király, a kereszténység egyik legnagyobb bajnokának koronáját nyomja fejébe s ezzel parancsolva tiszteletet, idegeket ültetett a nyakunkba, hogy szétszaladjunk.

Ne türjék ezt az amerikai görög katolikusok, de segítsék ki a szentszék ebből a szorult helyzetből azzal, hogy a többség akaratára jusson érvényre s a görög katolikus püspöki székre magyar ember üljön.

Hogy ezt megtehetik a papok, azt szüktelen magyarázni, mert hiszen jól tudják, hogy az amerikai püspöki székekben, majdnem mindegyikben, ájris ember a püspök. Hogy miért? Minek magyarázni? Régen vannak itt, no meg ők vannak a legtöbbben.

KURUCZ.

MAGYAR MUNKÁSOK

VASUTI ÉPÍTKEZÉSEKRE, SZÉNANYÁKBA ÉS FÖLDMIVELÉSRE
ELŐNYÖS FELTÉTELEK MELLETT KERESTETNEK.

Az éghajlat kitünő, a munkabeosztás fölötté kedvező.

KIK FARMEREKKEK DOLGOZNI S OTT MAGUKNAK OSZTALÉK UTJÁN LAKHELYET ÉS JÖVŐT BIZTOSITANI AKARNAK, ÉLJENEK EZ ALKALOMMAL

Bővebb felvilágosítást szívesen ad:

L. J. ELLIS

a Norfolk Western Railway keleti üzletvezetője
398 BROADWAY ——— NEW YORK

Írásbeli megkeresésekre lapunk szerkesztősége is
szolgál felvilágosítással

HAJÓJEGYET.

legjobb vásárolni és pénzt legbiztosabban küldeni

KISS EMIL

állami közjegyző tíz éve fenálló
bankjában

104—2nd AVE

NEW YORK

Magyarok Amerikában

KÖLTÖZKÖDTÜNK. Bevonultunk új hajlékunkba, amely most már 327 East 13 szám alatt van. Minden levelet így tessék címezni: A BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 street, NEW YORK CITY. Együttal felkérjük lapunknak azon tisztelt olyasóit, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, hogy azt mihamarább beküldeni sziveskedjenek. Lehetetlen mindenüvé ügynököt küldnünk s így a hátralékos díjak postán küldendők be. Ha rövid időn belül e kérésünknek eleget nem tesznek, kénytelenek leszünk a lap további küldését beszüntetni. A lap előfizetési ára egész évre New Yorkban 3 dollár, a vidéken 2 dollár 50 cent.

MÁZOR BÉLA BALESETE. Lapunk társszerkesztőjét és pittsburgi irodánknek vezetőjét, Mázor Béla urat komoly baleset érte. A minap Nevada Károly utazó ügynökünk társaságában lapunk érdekében Rankinban volt, ahonnan éjjel villamos kocsin igyekezett vissza Pittsburgba. A villamos kocsit teljes sebességgel haladt s egy fordulónál folytatta az egyenes útját. Áthaladt a széles kocsin és egy töltésbe ütközött meg. Ez akadályozta meg a kocsinak a mélységbe való zuhanását. Mázor, aki a kocsisarkában ült, a jobb lábán, a bal karján és a vesén erős zúzódásokat szenvedett olyanira, hogy be nem látható ideig az ágyat kell őriznie. A villamos társaság ellen megindította a kártérítési pert. — Nevada Károly ügynökünk is szenvedett zúzódásokat, melyek azonban szerencsére nem komoly természetűek.

MEGINT EGY FUTÓ BANKÁR. A magyarokat csaló futó bankárok arczképei már egy jókora albumot töltenek meg. Ez az album megint szaporodott egy képpel. Ez egyszer a new yorki magyar negyedből állott tovább a pénzküldésnek egy szomorú lovagja. *Chromowsky* ur még csak nem is igen régen nyitotta meg a bankját fényes berendezéssel, embernagyságu czimtáblákkal, ölnyi hirdetésekkel és hangzatos körlevelekkel. Tette mindezt azoknak rovására, akik hisznek, mert neki magának alig volt valamije. A megkárosítottak száma elég nagy, a kárösszeg pedig, értesülésünk szerint, meghaladja a tizezer dollárt.

HAZAMENT GYÁSZOLNI. Schreyer ur Molnár Lipót borkirendelttel jött ki ide Amerikába s itt New Yorkban eieg buzgó tevékenységet fejtett ki. A napokban azt a lesújtó hírt vette, hogy édes atyja, dr. Schreyer Jakab, a budapesti kereskedelmi csarnok ügyésze meghalt. Szombaton hazautazott — gyászolni.

BRAUN MÁRKUSNÉ VESZÉLYBEN. Braun Márkusné urnő szombat este komoly veszélyben forgott. Leánykájával sétakocsizott, amikor a new yorki negyedik Ave. és 16 utca sarkán egy villamos neki ment a kocsijuknak, felfordította, majd darabokra törte. Igazán csudás véletlennek mondható, hogy Braunné és leánya sértetlenül menekültek ki a bajból.

KREUTZER KÖNYVE. Megirtuk, hogy Kreutzer István ügyvéd hazautazott s hogy odahaza letartóztatták. Kreutzer ur Amerikában való tartózkodását a többek között arra is felhasználta, hogy írjon a kivándorlásról. Füzetben jelent meg Szolnokon, a honnan most küldtek ide egyes példányokat. A hosszúra nyújtott okoskodásnak nyilván egy a célja: a magyar kivándorlásnak Ame-

rikába való irányítása. Ezt a célt azonban Kreutzer ur elérni nem fogja, mivel a füzetet kétségtelenül kivándorlásra való csábítás ezimén elkobozni fogják odahaza.

A KONZULÁTUS HURCZOLKODIK. Arról értesítenek bennünket, hogy a new yorki osztrák és magyar főkonzulátus, a melynek helyiségei eddig 33 Broadway alatt voltak, a Union Square és 17-ik utca sarkára hurczolkodik. — Tervbe vették azt is, hogy a magyar menházat a magyar negyedbe helyezik át. Ez felette üdvös intézkedés volna s magának a menháznak is hasznára válnék már csak azért is, mert a magyarok közelebbi érintkezésbe jutnának vele.

AMERIKAI MAGYAR UJSÁGIRÁS KÖRÉBŐL. A new yorki magyar kolóniát Németh Péter ujságíró kollégánkban és kedves nejében, Virgay Boriska színművésznőben veszteség éri. Németh kollégánk lakhelyét ugyanis Clevelandba teszi át, ahol a „Magyar Napilap“-ot fogja szerkeszteni. Igaz barátságunk elkiséri kollégánkat és kedves nejét az erdők városába is.

GYURKOVITS LÁNYOK. Jobb sorsra érdemes színészeink a saját javukra rendeztek színielőadást vasárnap délután. Saját kárakra megfélekedtek azonban a kellő reklamázióról s így a magyarság csak azon részének volt tudomása az előadásról, melynek a véletlen vitte el a hírt. Ez okozta, hogy a színház nagy lézagokat mutatott fel. Pedig a darab is, a szereplők is megérdemelték volna feltárat s a közönség megérdemelte volna, hogy oly jóízűt mulasson, amint mulatott az a kisebb gárda, mely végigélvezte az előadást. Herzeg Ferencz „*Gyurkovits lányok*“ című kedves és ötletes vígjátékát hozták színre s ha a szerepek mindegyike nem is volt kellőképp beosztva, az előadás a new yorki szintársulat legjobbjai közé tartozik. *Dobó Böske* Miczikéje ennivaló volt. Elevevége természetes volt s minden mozdulatával kifogástalanul adta vissza azt a pajkos, higanyvérű, aranyos kellyű bácskai bakfist, aki ellenállhatatlanul magával ragad mindenkit. *Juhász Pál* Herkayja az utolsó két felvonásban úgy, mint az elsőben kitűnő alakítás volt. A második felvonásban, amikor az ezredet ugrasztják a házasságba, régi hibájába, a komikum túlhajtásába esett, de ezen megbocsájtható hibáért fényesen kárpótolt bennünket a 3. és 4. felvonásban, amikor mint mulató nagy nyílt színen tapsra ragadta a közönséget. *Thury Ilona* minden szerepben megállja a helyét s így mint Gyurkovicsné is az az elragadó jelenség volt, aminőnek a közönség ismeri és tiszteli. *Virgay Boriska* a Katinkát nemes büszkeséggel játszotta, *Darvassy Irén* Sárija és *Fekete Ilonka* Ellája elég jól illeszkedtek bele az általános keretbe. *Horváth* mint Radványi ezerezes az utolsó felvonásban fényesen kiköszörülte a csorbát, a melyet az első felvonásban ejtett. Ezt a törekvő színészt csak arra kívánjuk figyelmeztetni, hogy külsejére valamivel több gondot fordítson. Radványi ezredeznék sem ősz bajsza nincsen, sem pedig — katonák cifra nyomorusága daczára — elrongyolódott barna keztyűje. *Bartha* Sándorffy főhadnagyot hévvel játszotta és kellő páthosszal díkeziózott. Dicséretet érdemel *Miskolczy Jankója*, *Csongrádi* Gidája, *Mészáros* Semmeséje és *Lukács* Kemény Tónija.

KERESTETNEK. Állandó munkára asztalosok *Klein testvérek* Bambo-gyárában 520 East 81-ik utcában. Jeleitkezhetni ugyanott a legfelsőbb emeleten levő irodában.

UJ CZIMÜNK. A *Bevándorló* szerkesztősége és kiadóhivatala 327 East 13-ik utcában van. Minden levél így czimzendő: A BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 street, NEW YORK CITY.

EGY MAGYAR KÓRHÁZ... Kórház! Van ennél magasztosabb fogalom? Kórház! A szenvedő emberiségnek mentővéra azon hely, ahol nyugalmat, pihenést talál fáradt, elaggott testünk, amelybe a kegyetlen kór belefészkelte magát, ott, hol gyógyító irt talál lelkünk, a kórház, mely ujjászületve vissza ad az életnek...

Egy magyar kórházat létesíteni! Van ennél szebb, dicsőbb cél, mely az összmagyarság vállvetett küzdésére méltó? Létezik nemesebb emberbaráti intézmény mint egy kórház, mely hivatta van, hogy embertársaink fájdalmát enyhítse? Hány száz meg száz honfitársunk szenved anélkül, hogy gyógyító irt találna, mely szenvedéseitől megváltaná, egyrésztől, mert nincs azon anyagi helyzetben, hogy magát orvosilag kezeltesse, másrésztől tudatlansága az angol nyelv terén megátolja abban, hogy egy helybeli amerikai kórházba vétesse fel magát, de az esetben, ha felvételt talál is, a rossz bánásmód, a nemtörődömség, melyet az idegenajkúval szemben tanusítanak, csakhamar arra késztetik, hogy a kórházat betegen hagyja el, magával vivén a kór csiráját, mely elmentállásra nem találva elvégzi romboló munkáját. Itt, Amerikában, hol az emberélet olyan olcsó, igen természetes, hogy a magyar még kevesebb kiméletre tarthat számot. A magyar nem panaszolhatja el baját, keservét az amerikai orvosnak. Az utóbbinak helyzete megnehezítődik ezáltal, mert nem állapíthatja meg oly pontossággal a betegség diagnózisát, mert hisz „néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát.“ Hány esetben csak maga a pusztá vigasz, jó bánásmód, az orvosnak a beteggel való együttérzése, részvétele elősegítője a felgyógyulásnak. Nincs-e tehát szüksége az itteni magyarságnak egy ilyen lézagpótló intézményre, mely a földi javak legdrágábbját, az

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni. Irjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz. 305 Century Building, Cleveland, O.

BÉRBE ADÓ

Rendkívül előnyös feltételek mellett bérbe adó egy

145 HOLDAS FARM

CONNECTICUT ÁLLAMBAN

STAFFORD SPRING

VÁROSÁBAN

Husz percz távolság a vasuti állomástól. A farm berendezése a következő: kilencz szobás terméskől épült lakóház., husz darab marhára való istálló, ezer darab tyukra való két tyukól s végül egy 65 lóerőt képviselő vízi fűrészmalom. Bővebb felvilágosítást ad:

PERÉNYI BÉLA

422 E. 14 ST., NEW YORK CITY.

A BEVÁNDORLÓ

egészséget adja vissza neki? Nem akarok hosszabb fejtegetésekbe bocsátkozni, minden magyarnak tudnia kell, mi a kötelessége szenvedő honfitársa iránt. A mozgalom megindult, csak pártolásra van szükség.

Pár hónappal ezelőtt néhány emberbarát összeállott Gruessner Antal dr.-ral az élen, hogy egy egyletet szervezzen, mely alapvetője legyen a jövődéli magyar kórháznak. Az eszme visszahangra talált, a magyar kórház alapja meg van vetve. Az egyesület neve „Hungarian Hospital Aid“, amint a neve is mutatja, egy magyar kórháznak létesítését tűzte ki céljául. Csédesen, minden nagyobb zaj nélkül kezdte meg működését, hogy szorgalmas munkálkodás után kész programmal lépjen a magyarság elé. A tagok létszáma fokozatos emelkedést mutat és az egyesület pénzügyi helyzete már megengedi, hogy az egyesület első tánczestélyét megtarthassa, melynek kizárólagos tiszta jövedelme a magyar kórház alap javára lesz fordítva. A tánczestély április 28-án, vasárnap este a Terrace Garden disztermében lesz megtartva. Az érdeklődés igen nagy az estély iránt, mert hisz jótékony célról van szó. Minden magyar megjelenésével csak kötelességet ró le, melylyel felebarátja iránt tartozik. A rendező bizottság nagy előkészületeket tesz, hogy az egyesület első estélye olyan sikerrel járjon, mint amilyent neve méltóan megérdemel.

Schwabach K. Alfréd.

A KÜLFÖLDIEK. Sikerült színelőadást rendezett a So. Sharoni magyar református ifjúsági egylet az elmúlt kedden este. Fáy András Külföldiek című két felvonásos iránydarabját adták elő s olyan meglepő készütséggel, amint műkedvelőknél ritkán tapasztalni. A darab szereplői egyenként és összevéve ambíciójuk legjavát vitték a színpadra s ami külön említésre méltó, olyan készütséggel, hogy sugó nélkül játszottak. Hölgyeké lévén az első, először említjük: Csörney Rózsikát, (Ilka) és Dudás Rózsikát (Julcsa), akik Papp Gizuskával egyetemben dicséretesen játszottak. A férfiak közül a Samu Szilvássy tanácsosa és Göczy Kálmán huszárcapitánya volt a legjobb alakítás, de a közönség elismeréséből rész jutott ifj. Korán János (Gedey), Máté József és Ferenczy Dénesnek is. A két felvonás közben Erpf Arthur pittsburgi magyar gyógyszerész vendégszerepelt, aki a messze környéken ismert virtuozitással játszott magyar nótákkal szórakoztatta a közönséget. Az előadást táncz követte s mondani sem kell, hogy a késő hajnali órákig tartott. Az estély alkalmából felülfizettek I Schlesinger \$4.25, N. Popescu \$1.00, Haufman Pál \$1.00, Erpf Arthur

\$1.00; D. Burger, S. Markovits, E. Goldberger, P. Kéry, J. Berke és S. Rosenberg 50—50 cent; J. Goldberger, I. Weisz, M. Grósz, N. Lissauer, I. Pandur és L. Kuthy 25—25 centet, amely adományokért, valamint Takács Lajosné, Csörneyi Ferenczné, Berke János, Takács Lajos, Csörneyi Ferencz, Somogyi József és Papp Mihály urak szíves fáradásaiért az ifjúsági egylet ez uton is köszönetet mond.

ESKÜVŐ. Fényes esküvő volt husvét másodnapján a Pennsylvania állambeli Beaversfallon. Kovács András csobáti illetőségű, Abaujmege, ref. vallásu honfitársunk esküvőjén örök hűséget Kökény Mariskának, kisedelényi illetőségű, Borsodmegeye. Násznagyok Simkó János és Beniczky Géza ismert nevű beaversfallsi honfitársaink voltak. Az egyházi szertartást pompás lakoma követte, melyen vagy nyolcvannan vettek részt s cigányzenész mellett világos kivraddig mulattak. Az első felkötőt tisz. Schodle G. A. ur mondta, kérve Isten áldását a fiatal párra.

AMERIKAI MUMUS.

Jönnék a tót ágyuk.

Márczius 23-ikáról keltezett számában a budapesti „A Nap“ humoros módon foglalkozik a „Bevándorló“ nyomán a New Yorkban nemrég megtartott tót négyüléssel.

Budapesti laptársunk a következőket írja:

Tegnap este még nyugodtan, mit sem sejtve hajtotta álomra a fejét Magyarország s ma reggelre egy megdöbbenő, sötét vészirt hozott közénk a new yorki „Bevándorló“ legújabb száma. Forradalom készül Magyarországon ellen, a tót atyafiak készülnek ez alkalommal leigázni szegény hazánkat.

Az Amerikába szakadt tótok, mint a Bevándorló írja, múlt pénteken New Yorkban négyülést tartottak, amelynek programja nem kevesebb volt, mint egy magyarországi tót forradalom előkészítése. Egy Bielek nevű tót agitátor tartott beszédet az égbekiáltó elnyomásokról, amelyeknek a tótok, akik inkább válnak khinaiakká, mint magyarokká, Magyarországon ki vannak téve. A négyülés végén dr. Slabey magyar orvos indítványára határozati javaslatot fogadtak el a derék amerikai tótok, amely magyarországi testvéreiket nyílt lázadásra szólítja fel az ország ellen.

A harcias tót négyülés azt is elhatározta, hogy ezentul az amerikai tótok nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is támogatni fogják magyarországi testvéreiket. Nem sokára fegyvereket fognak importálni Trenesenbe, Liptóba, hogy a szerenésetlen tótok

felfegyverkezve szembeszállhassanak végre magyar elnyomóikkal....

Almainkat mától kezdve rettenetes víziók fogják meglátogatni: a száználmas, szegény tótockák, akik leteszik a malteros kanalat és kardot ragadnak a kezükbe és krumpli helyett eleven magyarokat zabálnak. Ami a dologban komoly: hogy a tót agitátorok a legrémesebb híresztelésekkel lármázzák tele az angol sajtót, amely felül ezeknek a nevetséges hazugságoknak s felette komolyan tárgyalja a tót forradalmat. És Hengelmüller urnak, a washingtoni nagykövetnek nem jutna eszébe, hogy a körmére üssön a tót agitátoroknak?....

ÖSSZEESKÜVÉS.

Roosevelt Tivadar ellen szövethetnek.

Megirtuk lapunk előző számában hogy Harriman vasutkirály azzal vádolta Roosevelt Tivadart, az Egyesült Államok elnökét, hogy ez választási czélokra 1904-ben nagyobb pénzösszeget kért tőle. Megirtuk azt is, hogy Roosevelt koholmányoknak bélyegezte Harriman állításait.

Amerika népe ezen botrányos ügy felett napirendre térhet át, mert nincsen az a józan gondolkozású ember, aki Roosevelt tagadásával szemben Harrimannak adna hitelt.

Roosevelt maga azonban nem akar megnyugodni. Kiderítette és kijelentette, hogy egyes pénzhatalmak, amelyeket az ő erélyes intézkedései telhetetlenségük kielégítésében veszélyeztetnek, szövethetnek ellene abból a végből, hogy megdöntsék a népnek hozzá való bizalmát s hogy ennél fogva a nép a jövő esztendőben ne azt válaszsza, akit ő, Roosevelt, mint politikai hagyatékának megbízható kezelőjét fogna ajánlani, hanem válaszsza meg a pénzhatalmak egy akarat nélküli bábját.

És Rooseveltnek feltétlenül igaza van. Ő irgalmatlanul járt el a nép leglelketlenebb zsarolói ellen, a bányatulajdonosok, a vasutasok, a testületek ellen s miután ezek Rooseveltben örökös ellenségüket látják, természetes, hogy már most szövök a terveket Roosevelt politikai utódjának megbuktatására. S mivel eddigelé jobbára a pénz döntötte el ez országban a választásokat, bizva biznak abban, hogy a pénz hatalma most sem fog csütörtököt mondani.

Elfelejtettek azonban egyet. Elfelejtették, hogy Roosevelt nemcsak a trusztok ellen küzdött, hanem gondolkozásra is ébresztette a népet. És Amerika népet alig lehet majd elvakítani az arany sárga fényével. Ez a nép követni fogja leghivebb és legigazabb barátját. És ezt a barátot az elmúlt hét esztendőben Roosevelt Tivadarban ismert fel.

THE ORIENTAL BANK

A Keleti Bank

182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK

Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök
LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök
GEO W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AYRES, első alelnök
R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros
LEOPOLD FRIEDRICH, a külföldi osztály vezetője

CZIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYÓSITUNK
IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT.

AMERIKAI DOLGOK

NEW YORKI BÉKEKONFERENCIA. Április hó 14-től 17-ig tartják meg New Yorkban a békekonzferenciát, melyre a tagokat most választották meg. A gyűlésen Root és Strauss miniszterek, valamint Gomper, Sámuel, az amerikai munkás szövetség elnöke fognak beszélni.

MEGŐRÜLT FÁJDALMÁBAN. A szerencsétlen Scholwitz Czara szombaton érkezett meg New Yorkba. Oroszországból jött, jobban mondva menekült rémlátásai elől és az üldözések elől. Láta, amint a vad tömeg feleségét és gyermekeit szétépte, látta, a mint házáat felgyújtották és ő maga alig birt elmenekülni vérszomjuk elől. Amerikába futott. Itt a sok szenvedéstől már félőrült embert különös módon szabadon bocsájtották. Barátjai egyenesen a kórházba vitték. Utközben kitört a szerencsétlen emberen az örütség és pár óra múlva kiszivedett.

BOMBA ACSOMAGBAN. New York állam Schenectady nevű városában a fiatal Miller Dániel a postán egy csomagot kapott a Massachusetts állambeli North Adamsból, Miller a csomagot ki akarta bontani, mikor az egyszerre felrobbant. A csomagba egy pokolgép volt rejtve, mely a szerencsétlen embert halálosan megsebesítette.

BOLONDDÁ TETT EGY EGÉSZ KÓRHÁZAT. A new yorki Bellevue kórházban fekszik Newman Rikárd, egy villanyos szerelő, aki mellékesen hasbeszéléssel is keres valamicskét. Newman gyógyulófélben lévén, jó kedvre szottyant, „ugratni“ akarta a kórházi alkalmazottakat. Ugy csinált, mintha aludna és egyszerre, mintha pincéből jönne a hang, „Gyilkos, segítség!“ hallatszott. Orvos, ápoló, szolgál, portás, mind a gyilkost kergette. „Akartok egy kis jó pálinkát, fiuk?“ hangzott ismét. „Segítsetek Elvérzek!“ panaszkodott megint a hasbeszélő s a kétségbeesett alkalmazottak eszköz nélkül futkostak össze-vissza, persze hiába. A jókedvű beteg aztán még kukorikolt, ugatott, nyávogott és jajgatott vagy egy negyed-órától, ami aztán már az egész kórházat fenekestül felforgatta. Hanem aztán tovább már nem bírta. Mikor meglátta félig lehunyt szempillái alól a megrökönyödött és kétségbeesett arcokat, akkorát nevetett, minőt még kórházban talán senki sem nevetett. Persze leczkét kapott, és nem igen lesz kedve még egyszer a kórházat „ugratni.“

HARMINCZ SEBESÜLT. New York üzleti negyedének egyik nagy gyárépületében tűz ütött ki. A hamarosan ott termett tüzőltök azonnal munkához láttak, amikor egy irtózatossan robbanás reszkettette meg a leve-

göt. A szerteröpülő kövek és tégladarabok harmincz tűzoltót, köztük a főparancsnokot is, súlyosan megsebesítettek.

A VARGA SZERENCSEJE. Lapunk egyik előző számában már jelentetük volt, hogy Ellmore János foltozóvarga, aki Pennsylvania állambeli Altoonában lakik, megtalálta a módját annak, hogy miként kell a hamuból hőt fejleszteni s hogy ezért a találmányaért százan és százan kínálják neki a milliókat. Ellmoret most az Egyesült Államok kormánya arról értesítette, hogy tegyen találmányával próbát a kormány szakértői előtt s ha próbája beválik, a kormány hajlandó megvenni a találmányt. A derék varga kijelentette, hogy az államot minden tekintetben előnyben részesíti.

NÉMETEK LOVAT VÁSÁROLNAK. A német kormány egy megbízottja Kentucky államban jár most, hogy ott 1000 darab tellivér lovat vásároljon. Ezeket a lovakat a császár egy kedvenc, elegáns ezredének felszereléséhez vásároltatja.

VASUTI SZERENCSETLENSÉG. A Pittsburg és Cleveland között közlekedő gyorsvonat szombaton kisiklott. A mozdonyvezetőn kívül, aki leugrott a szerencsétlenül járt vonatról, senki sem sebesült meg. Azt hiszik, hogy a kisiklást merénylet idézte elő.

TORNADO. Louisiana, Mississippi és Alabama államokban szombaton és vasárnap rettenetes orkán dühöngött, melynek 25 emberélet esett áldozatul.

CARNEGIE MILLIÓI. Az aczélkirály, Carnegie András a Carnegie intézet számára legutóbb ismét hat millió dollárt adományozott. Carnegie adományai ezzel együtt 32,500,000 dollárt tesznek ki.

MEGÉGETT HAJÓ. A New York és Troy között a Hudson folyón közlekedő City of Troy nevű személyszállító hajó kigyuladt. Mikor a tüzet észrevették, a hajó már menthetetlen volt, éppen azért a kapitány nem is engedte oltani, hanem az utasok megmentésére fordította minden erejét, ami teljes sikerrel járt. A hajó roncsosá égett, de nem veszett oda senki.

HEARST PEREL. Hearst R. Vilmos egy fél millió dolláros kártérítési pert indított a Times című new yorki napilap ellen, amiért az ismételve azt írta, hogy ő, Hearst Harrimannal és Rockefellerrel szövetkezett avégből, hogy Rooseveltet lehetetlenné tegye és 1908-ban a demokraták őt megválasztásuk elnöknek. Mert a demokraták csak Roosevelttől félnek. Egy hasonló paktumot kötöttek McClellan new yorki polgármesterrel szemben, de ez a terv nem sikerült.

A Nagyvilágból

A CZÁR LEKÖSZÖN. Egy londoni lap röpitette világgá a hirt, hogy Miklós czár, aki az utolsó pár esztendő alatt lelkiileg teljesen összeesett, le akar, illetőleg két hónapon belül okvetlenül le fog köszönni és fia nagykorúságaig Mihály nagyherceg fogja kezébe a kormányzás gyeplőjét. Ugyanez a Mihály nagyherceg pedig feleségül veszi Keresztély schleswig-holsteini herceg leányát, Viktóriát. Ezt a két hirt persze kapva kapta az amerikai sajtó és ökölnyi betűkkel hirdette az ötszörös pénzért árusított rendkívüli kiadásokban: A czár leköszön. A régens házasodik. Másnap parányi betűkkel jött a ezáfolat. És még azt merik mondani az ujságok, hogy a czár nem jó ember. Már hogyné volna jó, mikor annyi pénzt hagy magán csináltatni.

VASUTASOK SZTRÁJKJA. A magyar déli vasutársaság alkalmazottjai sztrájkra mentek, a közlekedés megakadt, ha nem is hetekre vagy napokra, hanem csak órákra. A társaság gondolt egyet és a közönség nagy meglepedésére eleget tett az alkalmazottak kívánságainak.

NICARAGUA ÉS HONDURAS. A két háboruszkodó közép-amerikai köztársaság közeledik a háborusdi végéhez. Azon az egyetlen kikötővároson kívül, amelyben Bonila hondurasi elnök meghuzta magát, de amit az ellenség már már körül fogott, minden a nicaraguaiak birtokában van. Attól tartottak, hogy a többi kisebb köztársaságok is bele fognak a háboruba keveredni, de most már attól a veszélytől nem kell tartani.

ÉHEZŐ KHINAIK. Millió és millió dollárokat költenek, hogy a khinai népet megmentse az éhhaláltól. Néhol még idejében érkezik a segítség. A hová azonban nem jut el az alamizsnát osztogató kéz, ott százával hull el a nép. Néhol a vadállattá sülyedt nép kiássa a halottakat a sirokból és abból lakik jól.

AMERIKA KHINÁBAN. Sanghaiból jelentik, hogy az ottani amerikai konzul, ki mint ilyen az amerikaiak bírása is, újból megvizsgáztatta az ottani amerikai ügyvédek s s közülök egyet elbuktatott. Ez az egy néhány hét előtt még feljebbvalója volt a mostani konzulnak.

FÉLNEK A SZTRÁJKTÓL. Páris helyőrséget mult szombaton délután készenléthe helyezték, hogy az esetleges általános sztrájk elfojtásánál a katonaság kéznél legyen. Az összes Párisban állomásozó ezredek a rendőr főkapitány rendelkezése alá lettek helyezve.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak

15 WILLIAM STREET

NEW YORK

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden kedden és pénteken.
Kiadja a "Bevándorló" újságvállalat

Szerkesztő
SINGER MIHÁLY.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street, New York.
Telefonszám, 4534 Chelsea.
Pittsburgi iroda: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Irodavezető: MÁZOR BÉLA.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre \$3.00
Egy. Államok és Canada egész évre 2.50
Magyarország egész évre 4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.
Issued every Tuesday and Friday.

Published by the "Immigrant" Publishing Co.
Edited by
MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 327 East 13th Street, New York.
Telephone, No. 4534 Chelsea.
Pittsburg offices: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Manager: ADALBERT MÁZOR.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year \$3.00
For the U. States and Canada, 1 year 2.50
For Hungary, 1 year 4.00

Szilánkok

— Stead, az angol író a napokban Amerikába érkezett, hogy a jamestowni kiállításra és a new yorki békekonferencián részt vegyen. Ő az általános béke egyik legnagyobb előharczója s így természetes, hogy kérdésekkel zaklatták a kilátásba vett haa-gai békekongresszus dolgában.

* * *

— Stead elmosolyogta magát, mikor a „leszerelés“ lehetőségéről beszéltek. Majd azt mondotta, hogy az általános béke iránt érzett hajlamot csak akkor fogja az uralkodóknál őszintéknak vehetni, ha minden ezer dollár után, amit háborus czélokra költenek, egy dollárt fognak a béke létesítésére fordítani.

* * *

— Steadnak ez a szerény kívánsága keményen sújtja az ugynevezett kulturállamok kulturtörkévéit. Van ezer dollárjuk gyilkos ágyura, de nincsen egy dollárjuk kibékítő pálmágra....

* * *

— És Magyarország, amelynek fiai koldustarisznyával és könyező szemmel távoznak hazájukból, a mi szegény Magyarországnak mennyi pénzt, mennyi vért áldoz a katonádsi játéokra, holott iskolára, tanítókra nem telik. Hanem azért mennek onnan is a békekongresszusra és dikiézőnek fényesen a leszerelés mellett.

* * *

— Kiderült, hogy a milliomos gyilkos Thaw K. Harry felesége borzalmas multjának botránnyos részleteit egyenesen férjének felbujtogatására mondotta el a bíróság előtt. Ami arra vall, hogy Thaw vagy tényleg nem jön beszámíthatás alá, vagy pedig a legveszedelmesebb gonosztevő. Az emberiség méltósága kedvéért azonban szivesebben elhiszszük, hogy veszettül bolond.

A BEVÁNDORLÓ

— A New Yorkban létesítendő „Magyar Ház“ról megírt közleményeink valóságos ribilliót okoztak New York magyar — koresmárosai között. Létezésüket látják veszélyeztetve a Magyar Ház által és agítálnak ellene.

* * *

— Szomorú tanúság arra, hogy a legszebb eszmék kicsinyes magánérdekeket szólít ki maga ellen harcra. Koresmárosaink nyugodtak lehetnek. A Magyar Ház nem fogja zavarni az ő köreiket. És ha mégis zavarná, azért lesz Magyar Ház.

* * *

— Jönnek az osztrák-magyar hadihajók. Isten hozta őket. Fogadják is őket — osztrák magyar bizottság. Mert hát Amerikában ilyen is létezik. Ha odahaza Festetics gróf-kisasszony összeházasodhatik Rudi cigány-nnyal, miért ne házasodnék össze Amerikában a magyar az osztrákkal?

A MÁSODIK HONFOGLALÁS.

Az Amerikai Magyar Szövetség példája hat.

Kulturális és gazdasági czélokra megteremtettük az Amerikai Magyar Szövetséget. Igaz, hogy eddig nem értünk el nagy eredményeket. De megteremtettük. Most, a mint az alábbi cikk mutatja, odahaza hasonló szervezet megalakításán fáradoznak. Adja az ég, hogy eredménnyel. A cikk, a melyet a „Pesti Hirlap“ból vettünk át, így szól:

Nemrég történt, hogy a felvidéki magyar köznevelődési egyesület lipótvarmegyei fiókja által fenntartott lipótvarmiskolai kisdóvodát be kellett szüntetni, mert a fióknak nem volt elegendő anyagi ereje az intézet fenntartására. Azóta, hogy ez a szomoruan jellemző eset történt, a F. M. K. E. újra megnyitotta a pánszlávizmus egyik főfészkében, Lipótvarmegye székvárosában, egyetlen kisdóvodó intézetét s talán egyelőre nem is kell azt pénzühiány miatt becsukni.

Egy másik eset pedig, ami — gondolom — karácsony előtt, a mult évi december havában fordult elő: Hunyadvármegye egyik, jobbára oláhok lakta falujában dicséretre méltó eredménnyel működik már évek óta a magyar nyelv terjesztésében az iskola. Ha jól emlékszem, az iskolát az erdélyi magyar köznevelődési egyesület állította fel s tartja fenn, de lehet, hogy állami iskola az illető intézet. Valami hazafias ünnep rendezett a tanító növendékeivel s mikor a kis oláhnyelvű nebulók javában szavalgatták Pósa bácsi csengő-bongó versikéit — egyszerre berontottak a tanterembe a falubeli oláh legények s a tanítót agyba-főbe verve, az összegyűlt ünneplő közönséget szétugrasztották. Az a szegény magyar néptanító is jól meggondolja ezután a dolgot, mielőtt újabb ünnepet rendez a kis diákjaival, hogy bemutassa velük a magyar nyelv hódításait.

Nos, újabban meg a Délvidék derék, jóérezésű svábjait akarták lelketlen népamítók az ugynevezett nagy német (alldeutsch) programnak megnyerni s a német nyelv s kultúra erejével ellensúlyozni a délmagyarországi köznevelődési egyesület magyarosító törekvéseit és eddigi munkájának szép eredményét.

Miért hoztam fel ezt az egy-két, első pillanatra talán jelentéktelennek látszó példát? Azért, hogy rámutassak arra, amire ezen igénytelen fejtegetésekben többször visszatérek, hogy tudniillik a mi nagy, magyarosító egyesületeink, az Femke, a Femke, a Demke,

csak úgy fejthetnek ki igazán eredményes, sikeres munkát, ha az egész magyar értelmiség a zászlaik alá sorakozik, ha ezen egyesületek lobogója alatt a magyar állam nagy feladatait megértő, a magyar nemzeti társadalom kötelességeit átérző magyar intelligencia tömörül és százezerek erejét, lelkesedését, akaratát, munkáját viszi bele a magyar köznevelődési egyesületek nemzetépítő működésébe.

Mi sem áll távolabb tőlem, mint hogy fáradhatlan buzgósággal és épen nem kicsinylendő eredménnyel munkálkodó egyesületeinket kritizáljam, avagy azoknak eddigi tevékenységét, elért sikereit kicsinyeljem.

Ellenkezőleg, leveszem kalapomat azok előtt a hazafias törekvések, azok előtt a sikerrek előtt, miket az Emke, a Femke, újabban a Délmagyarországi Köznevelődési Egyesület a velük rokon szervezetekkel együtt a mi nyomasztó társadalmi viszonyaink, pénztelenségünk közepette is, a magyar művelődés terjesztése körül felmutatnak. De éppen azt szeretném, hogyha ezek az egyesületek még erősebbek és gazdagabbak volnának s még többet tehetnének. Azt szeretném, hogyha ezeknek az egyesületeknek két-háromszáz-ezer tagja volna, ha minden magyar ember minden millérért — ami nélkülözhető — oda vinné a magyar kultúra oltárára, — s azt szeretném, ha ezek az egyesületek vállvetve, egy akarattal, hogy úgy mondjam, egybeolvadva, az egész országra kiható társadalmi működést fejthetnének ki, ha a veszendő magyarságot, a tösgyökeres magyar nép talpraállítását is gondjaikba vennék és ha feladataikat, programjukat népjóléti, ipari, gazdasági czélokra is kibővítenék!

Ugyanis a köznevelődési egyesületek mostani működésére azt mondhatja s azt mondja is nem egy helyütt a nép: Jó könyveket adtok, a magyar szellem örökség hajtásait, szívet-lelket felderítő, nemesítő alkotásait osztjátok ki közöttünk, hogy azokon épüljünk, hogy a magyar haza iránt való hűségben megerősödjünk s megmaradjunk; gyermekeink számára iskolákról, óvodákról, menhelyekről gondoskodtok, egyszerűen ellátok bennünket szellemi táplálékkal, az ismeret, tudomány — Isten ígéivel, de könyörögve kérünk, kenyeret adjatok elébb, valamiféle munkát szereztek nekünk, hogy itt a hazában élhessünk, ősi kis földünket — a mikre drága pénzintézetek elviselhetetlen költségei nehezednek — ne engedjétek elveszni, elkótyavetyélni tőlünk, ne hagyjátok azokat idegen kézre jutni, — mert nagy a mi nyomoruságunk, megnehezedett az idők járása fölöttünk s ha nem segít rajtunk, ha anyagi nyomoruságainkon nem könnyít senki sem, — nos hát akkor üresen maradnak a magyar iskolák, kisdóvodák nem egy helyen ebben az országban, mert vándorbottal a kezünkben, koldustarisznyával a nyakunkban megyünk, mennünk kell, — ha éhen

HA BETEG!

és szüksége van megbízható orvosságokra, úgy forduljon bizalommal

ERPF ARTHUR és ERDEKY KÁLMÁN óhazai okleveles gyógyszerészekhez

PITTSBURGHBA

ahol kapható mindennemű hazai gyógyszer és különlegesség, továbbá szépítők és pipere cikkek.

Ugy hazai mint itteni receptek pontosan készíttetnek. Pósta megrendeléseknek pontosan eleget tesznek.

Pontos cím:

LINCOLN PHARMACY
Pittsburg, Pa. — 2307 Forbes street.

pusztulni nem nagy vizen tul
Igy beszél a igazat beszél.

Tehát hatalm foglaló és az eg szesítő szerveze szükség, hogy a ságilag állítsuk ket és pedig el a magyar fajt.

Megint rá ke gyarosító) egy

Helyes is, sz kitarással mű nyel, magyar n rék köznevelő vagyis jobban gyar ajku hon nagy tevékeny tő erejével alá formálni nyelv magyarrá a ne

De mialatt szük-e vajjon é gyar vidék faj dásági válság, köztartozások, nők sulya alá kétségbeeséséb mániába, a sz tedje a hazát, tudott s hogy magyar lelkét ajku polgártás munkáját óval, kevés lát elveszítjük jó részét, amelyr gára hagyatv nyomoruságál megy, menekü jon.

Ezért kell a is tekintettel rekvéseink m lokat is zász lunak.

És ennek a erő munkána hez nem kell nyi közműve az egygyeolva a magyar tár fogadó szövet megalakítása

A Magyar nen árad sze legeldugottal fenntartó, m gyarrá átfor

ALAPIT

MAGY

1340 E

KO
igazoló
VES
ba, vag
EL
saink a
ELFOG

Két szá

pusztulni nem akarunk családostul, — a nagy vizen túl való országba, Amerikába.

Igy beszél a nép és ki tagadhatná, hogy igazat beszél.

Tehát hatalmas, az egész országot egybefoglaló és az egész magyar társadalmat összesítő szervezetre, társadalmi akcióra van szükség, hogy a magyarosítás mellett gazdaságilag állítsuk talpra, erősítsük meg népünket és pedig első sorban tulajdon véreinket, a magyar fajt.

Megint rá kell térnem közművelődési (magyarosító) egyesületeink működésére.

Helyes is, szükséges is, hogy a mi szívós kitartással működő, itt-ott hihetetlen közönynyel, magyar nembánomsággal találkozó derék közművelődési egyesületeink különösen, vagyis jobban mondva kizárólag nem magyar ajku honfitársaink között fejtenek ki nagy tevékenységet, a magyar kultúra hódító erejével alakítván át, vagy igyekeztvén átformálni nyelvben, érületben, lélekben is magyarrá a nemzetiségeket.

De mialatt ezt cselekedszük, nem veszünk-e vajjon észre azt, hogy a tiszta, színmagyar vidék fajmagyar népe sorvad el a gazdasági válság, az elemi csapások, rengeteg köztartozások, uzsoraszerű jelzőkölcsonök sulya alatt s megy, fut, menekül végső kétségbeesésében idegenbe, Amerikába, Romániába, a szomszéd Ausztriába, hogy elfeledje a hazát, melynek földén megélni nem tudott s hogy új honában ne csak nyelvét, de magyar lelkét is elhagyja. Mialatt idegen ajku polgártársaink között végezzük a hódítás munkáját, magyarosítunk nagy passzióval, kevés látható eredménnyel, — azalatt elveszítjük jó magyar népünknek egy nagy részét, amelyre nem gondoltunk, s amely magára hagyatva, nagy inségben, gazdasági nyomoruságában a lét ösztönétől hajtvva megy, menekül idegenbe, hogy ott boldoguljon.

Ezért kell a magyarságra, a magyar népre is tekintettel lennünk, ezért kell kulturtörékvéseink mellett népjóléti, gazdasági czélokot is zászlónkra írunk és megvalósítanunk.

És ennek a nagy, egy új honfoglalással felérő munkának a megindításához és a sikeréhez nem kell más, mint az ország valamennyi közművelődési egyesületének a fuziója, az egygyéolvadása, vagy ezek helyett egy új, a magyar társadalom minden tagját magába fogadó szövetség, mondjuk a „Magyar Liga“ megalakítása.

A Magyar Liga középpontja Budapest. Innen árad szét az ország minden részébe, a legeldugottabb kis falujába is a magyar fajt fenntartó, megerősítő s a nemzetiségeket magyarrá átformáló erő.

Az új szervezetbe, a „Magyarok Ligá“jába belép tagul mindenki, minden magyar ember, tehát valamennyi állami és törvényhatósági, községi tisztviselő, magántisztviselő, bírák, vasutasok, a kis vicinális előljárójától kezdve (ha csak fél koronát fizet is évenként) az elnökgazdától, mind egy szálig, valamennyi magyar mágnás, képviselő, főrend, miniszteri tisztviselő, tanítók, papok, orvosok, ügyvédek, földbirtokosok — száz, kétszáz ezer magyar ember!

Egy kis hozzávetőleges számítással könnyű megtudni, hogy hány kulturegyesületbe hány tag fizet jelenleg sokkal nagyobb összeget, mintha egy országos Ligába fizetne csak tehetsége szerint néhány koronát. Azt a 30—40,000 tagot, akikből a jelenleg működő közművelődési egyesületeink tagjai bőven kitelnek, megháromszorozhatjuk, ha vagy fuzióval vagy egy új országos szervezettel megalakítjuk a nemzeti társadalom és állam közös nagy czéljait szolgáló Ligát. Száz-kétszáz ezer tagból álló országos Liga évi 4—600 ezer forint, egy millió kétszáz ezer korona jövedelemmel, minimumura redukált fenntartási költségek mellett, hogy csak mást ne említsék, felállít az első esztendőben néhány száz népiskolát, már ezzel az egy lépéssel igazolván létjogosultságát.

A központi szervezet — mint említém — Budapesten működik. Ott állapítja meg a vezetőség a munkateret s a vidéken, a legkisebb faluban is kiosztják a szerepet a Liga tagjainak.

S a hatalmas gépezet megindul. Egységes, erős vezetés, irányítás mellett a kellő eszközök, anyagi erő birtokában egyetlen czélt szolgál: a magyar nép talpraállításának, anyagi és szellemi megerősítésének, a magyar haza földjén való megtartásának s idegen ajku honfitársaink teljes megmagyarosításának a czéljait. A Liga nemcsak kulturpolitikát csinál társadalmi uton, de anyagi támogatást is nyújt ott, ahol annak szükségét látja. Ahol munkahiány miatt pihen a dolgozó magyar munkáskéz és idegenbe akar vándorolni a nép, ott ipari, gazdasági munkát szerez, ahol meg ősi kis földjétől fosztaná meg, magyar elődei tüzhelyéből forgatná ki a magyar népet természeti csapás, lelketlen uzsora, nemzetiségi pénztintézet vagy egyéb nyomoruság, ott visszaveszi, megmeneti a magyar földet magyar véreinek. Ahol lelketlen igazgatók üzik az államhatalom kifogyhatatlan türelme, elnézése, vagy a hatóságok nemtörődömsége folytán átkos foglalatosságaikat idegen ajku, ügyefogyott, igazgatásra könnyen hajló honfitársaink között, ott a Liga felnyitja az elámitottak, a megtévesztettek szemeit, a nép lelkére igyekszik hatni s a magyar szellem diádalmas fegyverrel, a felvilágosítás békés eszközeivel nyit

utat a szívekbe a magyar nyelvnek, magyar műveltségnek. Ahol államiskolát kérnek s az államnak nincsen rája pénze, ott felállítja a Liga a maga iskoláit s nem alamizsnát, de tisztességes emberi fizetést ad azoknak a férfiaknak, a nemzet napszamosainak, a tanítóknak, akik életüket áldozák fel exponált helyeken a magyarságért. A Liga munkásai, tisztviselői, a magyar faj jövőjének s a nemzetiségek megmagyarosításának fanatikus apostolai, egész idejüket, erejüket, munkájukat a nagy czélnak szentelik. Nem tiszteletbeli állásokat töltenek be, hanem valószínűségeket, egész embernek való élet pályának, hivatásnak tekintik megbízatásukat s eszerint teljesítik köteleességeiket.

A hatalmas szervezet ekként behálózza, működési körébe vonja az egész országot s az egyesített magyar értelmiség anyagi és erkölcsi támogatása mellett talpraállítja, megmenti a magyar népet s magyarrá formálja át a nemzetiségeket.

A magyar fajnak történelmi hivatása vágyon itt, ezen a földön s ha ezt a nagy hivatását be akarja tölteni, ha élni, fennmaradni, vezetni akar, ha ezt az országot magyarnak akarja látni, tudni az idők végtelenségéig: nagy szükség van a nemzet erőforrásainak összegyűjtésére és kihasználására, a magyar társadalom minden tagjának erejére s közreműködésére, hogy fogyatkozó, sorvadó magyar népünket megtarthassuk a magyar földnek s a más ajkuakat meghódíthassuk a magyar nyelv, a magyar társadalom, a magyar haza számára.

Nem kivihetetlen ez a gondolat.

Az apostolok tizenketten voltak s meghódították az egész világot. A mi világunk a — magyar föld, magyar haza. Minden faluban, minden városban akad nem is egy lelkes magyar ember, aki magára vállalja a feladatot, a megalakítandó Liga számára katonákat toborzani. Rövid idő alatt, egy kis jó akarat és kitartás mellett, a mai közművelődési egyesület tagjaiból s az említett feladatra vállalkozó magyarokból, a magyar értelmiségből százezer ember sorakozik a Magyar Liga lobogója alá.

Ez a lobogó vezet bennünket egy második, egy újabb dicsőséges honfoglalásra.

Indítsa meg a mozgalmat, tegye meg a kezdeményező lépéseket ebben az irányban valamelyik nagyobb kulturegyesület. Akár az Emke, akár a Femke, a Délmagyarországi, a dunántúli közművelődési egyesület, az országos nemzeti szövetség, avagy épen a nemzetiségi mozgalmakat oly éber figyelemmel kísérő Orsz. Magyar Szövetség. Hivjanak össze a folyó év tavaszán Budapestre országos kongresszust, melyen az összes magyar közművelődési egyesületek kiküldöttei részt vennének. Meg kell nyerni az ügynek az ország valamennyi törvényhatóságát, azoknak anyagi és erkölcsi támogatását s így meg kell alakítani a Magyar Ligát.

Ekként ünnepeljük meg Árpád, a nagy honalapító emlékezetét, elmúlásának évezredes fordulóját; olvaszzuk egybe az összes magyarországi közművelődési, magyarosító, egyesületeket; forraszzon egybe száz-kétszáz ezer magyar embert, a magyar értelmiség színét-javát egyesítse a második honfoglalásnak, a magyar nép talpraállításának, megerősítésének, megtartásának s a nemzetiségek megmagyarosításának nagy gondolatára.

A magyarok örökkévaló urának, Istenének nevében fel a nagy munkára, a második honfoglalásra — s a haza fényre derül!

Jánossy Gábor.

ALAPITTATOTT 1889. **JACOB KLEIN** EGYESÜLT ERŐVEL.

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Ave., PITTSBURG, PA., és 207—6th Ave., HOMESTEAD, PA.

KÜLDÜNK PÉNZZT az 6-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postal feladó vevényt.

VESZÜNK ÉS ELADÜNK külföldi pénzeket. Pénzeiket elhelyezzük bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerezzük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADÜNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbíttatnak New Yorkba.

ELFOGADÜNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITEL TÁRSULAT, DUQUESNE, PA. Négy százalék betét számlára.

Két százalék oseek számlára.

ALAPTÖKE ÉS FÖLÖSLEG \$175,000.00.

Hazai Dolgok

A sajtó hivatása.

BUDAPEST. Az újságírók közgyűlésén Herczeg Ferencz a következő felköszöntőt mondotta: „Nekünk az a szerep jutott a nemzet életében, hogy mintegy közvetítő idegszállai vagyunk a gondolkozásnak. Igen rosszul ítéli meg a sajtó problémáját az, aki azt hiszi, hogy az újságíró gondolkozik a nemzet helyett és ráoktrojálja a maga ítéletét. A nemzet maga tapasztal, lát, gondolkozik, ítél millió agygyal. Mi újságírók ebben az agyban csak az idegszál szerepét teljesítjük, amely regisztrálja, közvetíti, konstataálja azt, amit a nemzet gondolt. Azért, ha nyugtalanság győtri a nemzetet, akkor az önmeghasonlás képét nyújtja a sajtója is. Viszont, ahol nyugodt és elégedett a nemzet, ott sohasem szokott kifogás esni a sajtójára. A sajtószabadság nem a mi, hanem a nemzetnek tulajdona s hogy a nemzetnek nagy, fontos, égető szüksége van a sajtószabadságra, azt mindenki tudja, aki tud olvasni Magyarországon multjának könyveiben. Hiszen az író toll ébresztette fel a nemzetet álmából. Az író toll juttatta eszébe a nemzetnek azt, amit már-már elfelejtett, hogy tulajdonképpen magyar. Az író toll épített a határokon oly kulturális fellegrákokat, amelyek sokkal jobban megvédik Magyarországot, mint valaha megvédték régi határváraink. És végre az író toll védi meg a magyar állam-eszme zászlaját, jobban, mint ahogyan szuronnyal megvédeni tudnók. A mai nap a magyar író tollnak az ünnepnapja, gyöngye emberek úgy szoktak szerepelni, hogy emlékekkel és könyvekkel áldoznak a multnak. Az erős emberek azonban úgy ünnepelek, hogy fogadalommal áldoznak a jövőnek. Fogadjuk meg valamennyien szívünk mélyén és véssük kitörölhetetlen írással a szívünkbe, hogy tisztelni fogjuk író tollunk szeplőtlenességét s tiszteletet szerzünk neki másoknál is. Kezembe veszem Jókai billikomát és köszöntöm vele mindazokat az újságírókat, akik együtt értenek velem ebben a fogadalomban. Isten éltesse önöket!

Egy veterán író halála.

BUDAPEST. V. Gaál Karolina, a nemrég elhunyt Beniczkyne Bajza Lenke olvasóköriének ugyancsak népszerű regényírója, Budapesten 82 éves korában meghalt. Regényeit mintegy harmincz esztendőn keresztül, főleg a Budapest című napilap és a még akkor virágjában állott Képes Családi Lapok közölte első sorban. Az utóbbi regényeit olcsó kiadásban könyvalakban is kiadta, úgy hogy V. Gaál Karolina igen hamar országos hírnévű íróvá lett. Ezen lapok olvasóközönsége olyannyira megszerette őt, hogy egy évben két, sőt három regényt is kellett szállítania mindegyiknek. Így érthető, hogy apróbb elbeszélésein kívül csak regényköteteknek száma meghaladja a százhatvanat. Ilyen szellemi tulprodukczió mellett természetesen a komolyabb irodalmi szempontokat mellőznie kellett, ám regényeiből az ő publikumára első sorban fontos dolog: a szövényes mese sohasem hiányzott. Sőt, a mennyiben borzalmast, hajmeresztőt hajhászó füzetes regényvállalatoktól az olvasók ezreit elvonta és így legalább annyira-mennyire a komolyabb irodalom közelében tartotta, komolyabb méltánylást is érdemel.

Az utóbbi években betegeskedése folytán nem igen dolgozhatott, szellemi épségét mindazonáltal megtartotta, sőt halála előtt pár hónappal is regénytemákon törte a fe-

A BEVÁNDOLLO

jét. Igen szerény nő volt. Mikor arra nógatták, írnia meg életrajzát, szelid mosollyal a vállát vonogatta:

— Minek? Így is, úgy is egy a sorsom: elfelednek egyszerűen. Legfeljebb addig jutott életrajza megírásában: születtem a szolnokmegyei Tisza-Inokán....

Végtségességén hozzátartozóin kívül sok ismerőse jelent meg. A kőbánya-uti temetőben temették el a Magyar Irók Segélyegyletének költségén. Az egylet tette különben lehetővé, hogy a veterán író utolsó éveiben szükségét ne lásson. Halálával a legnagyobb gyász leányát, Vörös Juliannát érte, aki élete utolsó perczéig nagy önfeláldozással ápolta.

Pórujlárt kibiciz.

BUDAPEST. A büntető törvényszék főtárgyaló termei télen nemcsak ingyenes melegedő szobái, hanem egyszersmind iskolái is a rovott multu egyéneknek, akik csapatosan jelennek meg itt, hogy a kellemes meleg szobákban végigélvezzék egy-egy agyafurt eszük kollégájuk furfangos védekezését s ebből tanuljanak. Sommer Arthur hét ízben büntetett, a főváros területéről örökre kitiltott foglalkozás nélküli egyén hosszabb idő óta állandó kibicize a tárgyalásoknak. Minap azonban pórujlárt. A II. sz. főtárgyaló terembe tanuként beidézték detektívek felismerék s nyomban elfogva bevitték a főkapitányságra, ahonnan tiltott visszatérés miatt előbb a toloncházba, onnan pedig illetőségi helyére kerül vissza.

Elítélt községi jegyző.

ARAD. Oláh Árpád németperégi községi jegyzőt súlyos fegyelmi bűnökért állásának elvesztésére ítélte Aradmegye fegyelmi választmánya.

Megfagyott munkás.

DICSŐSZENTMARTON. A napokban Ádám község határában egy kórakás mellett mintegy 30 évesnek látszó munkást megfagyva találtak. A szerencsétlen ember két hónappal ezelőtt fagyhatott meg, de a nagy hideg miatt a hulla nem indulhatott oszlásnak, csak az egerek kezdték ki több helyen az arcát és testét. A hivatalos vizsgálat alkalmával zsebében munka- és katonakönyvet és 94 fillér készpénzt találtak. Írásaiból megállapították, hogy Szakács Jánosnak hívják, Udvarhelymegyéből való és jómódu szülők gyermeke volt. Temetése a szülők költségén és jelenlétében ment végbe.

Egy urileány tragikumuma.

DOROZSMA. Egy dorozsmai tekintélyes család gyermeke, Zádory Erzsike a napokban szívenlőtte magát s rögtön meghalt. A művelt lelkű, szeretetreméltó modoru urileány valóságos kedvence, lelke volt a társaságnak, annál mélyebb részvétet és megdöbbenést keltett mindenfelé tragikus halála. Egyetlen sor írást sem hagyott maga után. Hogy mi vitte erre a végzetes lépésre, még legközelebbi hozzátartozói sem sejtik. A multkoriban megismerkedett egy környékbeli jegyzővel, aki megkérte a kezét. Az eljegyzésnek husvétkor kellett volna megtörténnie. Mindenki boldognak látta őt s ő is örömmel beszélt a küszöbön álló eljegyzésről. Végzetes tette annál meglepőbb. A jobb sorsra érdemes, szerencsétlen véget ért urileányt minap temették el Dorozsmán óriási részvét mellett, általános megindultságban. A végtségességén Szegedről és a környékről is sok uricsalád vett részt.

Malomégs.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. Minap este 8 óra tájban belülről kigyuladt és porig égett

az udvarhelyi gőzmalom. A kár mintegy 50 ezer korona. A lisztet és a gépházat sikerült megmenteni. A kár biztosítás útján megtérül.

Halál a galambokért.

KÖRMEND. Lipótfalván Pukler István gazdának galambjait Strumpf Sándor tizenöt éves fiu el akarta lopni. Pukler ezt észrevette és a fiut egy késsel leszurta. A csendőrség a gyilkost letartóztatta.

Veszedelemes betörő.

MARTONVÁSÁR. Dréher Antal kastélyát és a katolikus templomot ismeretlen tettesek kirabolták. A martonvásári csendőrség a vizsgálat során megállapította, hogy a vakmerő betöréseket egy jól szervezett betörőbanda követhette el. A csendőrség több napi sikeres nyomozás után végre a betörőbanda fejét Lukács Sándor fegyháztiszt nyomdász személyében letartóztatta. A gonosztevő hat esztendei raboskodás után csak most került ki a fegyházból, ahová betörésekért volt elzárva. Érdekes, hogy a gonosztevő milyen furfangos módon szerzett magának tájékozást arról, hogy mi módon juthat könnyűszerrel éjnek idején a templomba. Lukács Sándor elment a sekrestyészhez és je-

ORFEUM

MÁSODIK AVENUE ÉS 8-IK UTCZA,
NEW YORK

Hochstimm és Blau üzletvezetők

Előadás minden este, vasárnap délután is.
Az előbbeni RIGÓ-féle cigányzenekar játszik

SZALAY SÁNDOR

vezetése mellett.

A művészek között van SALZER honfitársunk,
Tilly, Woelfling, Gerold, Huyler.

Az énekeseket Thienpont mester kíséri zongorán.

SZABAD BEMENET.

KITÜNŐ MAGYAR KONYHA.

NEM FOGSZ SOHA SEMMIRE
SEM MENNI
ha nem beszélsz

ANGOLUL

Ha tanulni akarsz, keresd fel

CORTINA

NYELVÉSZETI AKADÉMIAJÁT

44 West 34-ik utcza, New York

Harlemi fiók: 23 East 125-ik utcza

Alapított 1882-ben.

GYORS ÉS KÖNNYŰ MÓDSZER

Tanulók feltűnően rövid idő alatt
bármily nyelvet megtanulnak.

WARADY LAJOS

Hazai peres, — katonai ügyek pontos
elintézése.

Pénzküldés az 6-hazába.

Az összes hajóvonalak képviselője.

HAZAK VÉTELE S ELADASA.

magyar közigazgató

449 S. BROAD ST.,

TRENTON, N. J.

lentette neki, hogy te értékes aranygámból értékes reájánjától örökölted. A nagy érdeklődés Brunswickokról, templomot sok ták el. Aztán Lplébánoshoz is gyűrű felkutatás készséggel vállaltatták minden a gonosztevőnek kalma nyílt a plébános a hívő kihirdette az eltan megtörtént kereső legényre a gyűrűkereső csendőröknek, a vezették a nyol Gondolták, hogy nak térni a köztekesebb kincsékal vinni s az feltörniök. Ezolomást. Végre egy idegen, aki irás alapján feidegen, mikor nekülni próbálakadályozták. vajkulesot, reszszerszámot tal hogy csakugya templomot. Mval együtt uja csendőrök még három gyanustani koreszmába csakhamar elutöröt beszállító ség fogházába.

NYIREGYNOS felsőpázi feleségét s egykelő asszonyrom baltaesapbestiális embdott. Ruhájvértől, mikor nyomban leta

passaici p

IV. Sü

Trodav

R

AL

WE

A VÖRÖS KILENCZES.

Angol bűnügyi regény.

HARMADIK RÉSZ.

(Tizenegyedik folytatás.)

— S ennek a kulcsa a szobájában van?
— Igen.

— Hozza elő, asszonyom, a kulcsot, meg a szekrényt. Ne kérdezze okaimat. Reményem, hogy nyomára akadok a betegség okának s csak akkor lesz módomban célhoz vezető gyógyítást kezdeni, ha ezzel az okkal teljesen tisztában vagyok.

Mrs. Rutland előhozta a szekrényt, meg a kulcsot s dr. Daincourt az ő jelenlétében nyitotta fel a zárat. A szekrényben Edward Laytontól nem találtak régebbi levelet, de igenis Eustacetól kettőt, még pedig abban az ugynevezett titkos írásban, amelyben a két testvér egymással levelezni szokott. Mabel a levelekkel együtt a borítékokat is megörizte s ezeknek a póstabélyege mutatta, hogy mikor érkeztek.

Dr. Daincourt nem értett belőlük semmit s Mrs. Rutland sem segíthetett neki. A levelek névjegypapírra voltak írva s érthetetlen szóagyvalékoknak látszottak. A szavak körül éppoly érthetetlen betűk és számjegyek képeztek keretet. Dr. Daincourt még egyszer átkutatta a szekrényt és érdekes leletre bukkan: három kártyára, melyek mindegyike vörös kilenczes volt.

Kérdezte az anyjától, kit ez a dolog épp úgy meglepett, mint őt, hogy meg tudja-e neki magyarázni, miért és hogyan vannak itt e kártyák, de Mrs. Rutland nem adhatott felvilágosítást. Az orvos erre kijelentette, hogy magához veszi a leveleket, meg a kártyákat.

— De egyuttal kijelenthetem önnek, hogy elvállalom leánya gyógyítását, ami talán némi megnyugtatóra fog szolgálni és hogy minden tudásommal és tehetséggemmel rajta leszek, hogy sikert érhessek el.

Ekkor azután átmentek a beteg szobájába, ahol dr. Daincourt rendelést irt, különféle intézkedéseket tett a beteg ápolására vonatkozólag s azután eltávozott.

— Elhoztam önnek a leveleket és a kártyákat, — szölt hozzám, — s itt hagyom önnél. Ön azt mondta nekem, hogy a vörös kilenczes kézzelfogható gyűrűt képez ebben a bonyolult láncolatban. Nem rendkívül különös és rejtelmes dolog-e tehát, hogy Miss Rutland írószekrényében három olyan kártyára akadunk, minőt annak a kabátnak a zsebében találtak, amelyet Edward Layton márczius 25-én viselt? És vajjon ez a körülmény kapcsolatban van-e azzal, amit az anyjától Miss Rutlandnak akkor esti dolgairól tudunk, nem világos bizonyítéka-e annak, hogy az a hölgy, akivel Edward Layton a Bloomsbury-Squaren találkozott, senki más, mint egykori jegyese? . . . Isten tudja, minő következtetéseket lehet ebből levonni. Én tartózkodom minden okoskodástól. A dolog rettenetesen kínos reám nézve, ha csak rá gondolok is. Az ön jogászai érzékének talán sikerülni fog ezekből a titkos írásu levelekből valamit kiböngészni, ami Laytonnak hasznára válhatik. Elöttem teljesen érthetetlen ez az ákombákom. . . . Holnap reggel, mielőtt Miss Rutlandot meglátogatom, benézek önhöz — hátha lesz valami közleni valója? . . . Szívem mélyéből kívánom, hogy ne

legyek ártatlan eszköze e két lény újabb bájának.

Azzal jóéjszákát kívánt s én egyedül maradtam.

IV.

Nagy buzgósággal fogtam hozzá rögtön a munkához, hogy a furcsa levelezés titkának nyomára jussak. Dr. Daincourt azt a másik két levelet is elhozta és nálam hagyta, melyek Miss Rutland betegsége alatt érkeztek. Az orvos ezeket nem bontotta fel s egyelőre én sem. Visszatetsző volna önmagam előtt, hogy éppen én bontsam fel azt a levelet, melyet Edward Layton oly bizalommal adott át nekem, hogy póstára tegyem. Félretettem hát ezt és a másikat és elővettem azt a két régebbi levelet, melyet a leány írószekrényében találtak.

Először is a régebbit vettem szemügyre. Kelte nem volt, de a póstabélyeg mutatta, hogy mikorról való. Pontos másolatát melléklem itt a furcsa lapnak, amelynek a tanulmányozásába rögtön belemélyedtem.

Az alak és nagyság, a szórend, a keret képező betűk és számjegyek sorrendje hiven van az eredetiről lemásolva.

T	20	X	2	C	14	H	7	E	3
17									
B	végképp	zöld	dal	rögtön					
6	madár	ismét	vissza	gyémánt	váltva				
M	nem	kar	száz	el					
11	zeng	a	vagyok	Zoén	lomb				
8	ha	patak	perecz	vigan	pénzt				
T	fontot	már	négy	között					
18	veszve	nyertem	esörgedez	küldesz					

13 H 9 N 9 I P 9 I A 7 U
Mindenek előtt azt kellett kikutatnom, vajjon van-e valami összefüggés a keret képező betűk és számjegyek és a belül írott szavak között és minő ez az összefüggés? A betűk rendkívül gondos rajzolása és elrendezése már eleve ki látszott zárni azt a feltevést, hogy csak úgy mellékesen vannak odáveve oly czélből, hogy a járatlanokat tévedésbe ejtsék.

Másrészt azonban az is képzelhető volt, hogy éppen ez a furfangosabb elméket is tévedésbe ejtse.

Hogy az eredetit lehetőleg tisztán és érintetlenül óvjam meg, két hü másolatot készítettem róla, a dr. Daincourt által elhozott kártyák egyikét használva vonalzóval.

Három szó volt különösen az, mely ebben a zagyvalékban legelőször vonta magára figyelmemet, még pedig a második sorban a negyedik: „gyémánt“, a harmadik sorban a

második: „kar“, és az ötödik sorban a harmadik: „perecz“ — „gyémánt-kar-perecz.“

Hogy itt arról a gyémánt karpereczről van szó, melyet Miss Rutland az atyjától kapott ajándékba s azon a nagy vendégségen nem viselhetett, mert nem volt meg, ez világos volt előttem. Ime tehát egy kiinduló pont.

Csakhogy ezzel aztán véget is ért a bölcseségem. Bármilyen elmés iparkodtam is lenni, nem sikerült ezzel a három szóval más szavakat kapcsolatba hoznom s legalább is félóráig törtem a fejemet, míg végre eszembe jutott, hogy a vörös kilenczesnek valaminő összefüggésben kell lennie a levéllel.

Hogy ez már előbb eszembe nem jutott, szolgáljon ennek mentségére élénk izgatottságom. Kezembe vettem egy kártyát s rátettem a levélre. A kártya teljesen eltakarta a szavakat s csak a keretet hagyta szabadon.

„Ha már most, — okoskodám tovább, — kimetszem a kártyából a szíveket s úgy teszem a lyukas kártyát a levélre, a kilencz szív helyén bizonyosan ugyanannyi szót fogok találni s ezek képezik nyilván a levélnek a főtartalmát. Ha ebben a kilencz szóban rejlik a titok, nem lesz valami nehéz e szavakat úgy összeállítani, hogy értelmük legyen.“

A Miss Rutland kártyáit nem akartam összeszabdálni, az én házamban pedig nem volt kártya. Elővettem hát egy lap átlátzó papirozt, rátettem a kártyára s kirajzoltam rá az áttetsző kilencz szívet, melyeket aztán ollóval kimetszettem a papírlapból.

Minthogy óvatosan és pontosan akartam dolgozni, a művelet sokáig tartott. Nagy izgatottságom még inkább növekedett, mikor az átlukasztott lapot a levélre téve, csakugyan minden szív helyén egy-egy szót találtam a következő sorrendben:

„Végkép — rögtön — nem — el — vagyok — ha — pénzt — veszve — küldesz.“

Ez a kilencz szó tartalmazza tehát azt, a mit Eustace Rutland a hugával tudatni akart. Külön papírosra jegyeztem e szavakat s néhány kísérlet után sikerült megtalál-

DEUTSCH TESTVEREK

BANKHÁZA

317 East Houston st., NEW YORK.

Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az ó-házába a legmegbízhatóbb czégg.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar kölesönkönyvtár, tűzbiztosítás, csomagok kihozatala és hazaszállítása.

Levélczím:

DEUTSCH BROS.,

317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán

Kitűnő ételek és italok

A Magyaroknak Kedvenc találkozási helye

Szombat és vasárnap este elsősorú cigányzene

nom a kellő ö

„Ha rögtön el vagyok vesz

Nagyon me azt mondtam

ból kitiltott f

nak folytatás

pott, testvére

szokott folya

bizonyára mi

sitette.

A kíváncsi

te velem, hog

gyeinek az ös

ügyre vettem

lyukasztott l

sze, azt látta

rendben a ha

a második, a

dik. A szám

csak megvol

máshoz ez a

szám az M l

után követke

gyan találja

állapítható n

rendje, vagy

lés kilencz s

képviselik?

Eustace é

tak valami l

ez a pont. T

je — de mel

letképp elir

hogy az 1-t

sorrendben

7, 3, 9, 1, 4,

tyalyukakon

jét s arra a

megtaláltan

kulcsát. N

eredményny

MA

LA

a Wm

volt

Hajóje

Levél

325 M

DA

W I

Magy

kozna

fekvés

ház és

szere

nél csu

pénzbe

Mind

lunk, h

W

GA

S

Min

28 F

nom a kellő összeállítást:

„Ha rögtön pénzt nem küldesz, végképp el vagyok veszve!“

Nagyon megörülve ügyességemnek, most azt mondtam magamban, hogy a szülei házból kitiltott fiú, aki atyjától léha életmódjának folytatására semminő segítséget sem kapott, testvére jóságával visszaélve, ehhez szokott folyamodni segítségért, amiben emez bizonyára mindig tehetségéhez képest részesítette.

A kíváncsiság most azt a kísérletet tétette velem, hogy a keret betűinek és számjegyeinek az összefüggését keressem. Ha szemügyre vettem azt a kilencz szót, melyet az átlukasztott kártya segítségével állíték össze, azt láttam, hogy az első szó: „ha a sorrendben a hatodik, a második szó: „rögtön“, a harmadik szó: „pénzt“ a hetedik. A számos sorrendje tehát 6, 2, 7. Eddig csak megvolnának, de mikép viszonylik egymáshoz ez a három szám a keretben? A 6 szám az M betű után, a 2 az X és a 7 a H után következett. Ez mind igen szép, de hogyan találjam meg a kulcsot, vagyis hogyan állapítható meg az 1-től 9-ig való számot sorrendje, vagyis ama számoké, melyek a közlés kilencz szavát és a kártya kilencz szemét képviselik?

Eustace és Mabel bizonyosan megállapodtak valami kiinduló pontra nézve. Hol van ez a pont. Talán az ábécze valamelyik betűje — de melyik? Vegyük, hogy az A. Kísérletképp elindultam hát az A-tól s láttam, hogy az 1-től 9-ig való számok a következő sorrendben következnek egymás után: 6, 2, 7, 3, 9, 1, 4, 5, 8. Utánaszámítottam a kártyalukakon látható szavak elhelyezési rendjét s arra a következtetésre jutottam, hogy megtaláltam az első levél titkos irásának a kulcsát. Nagyon meg voltam elégedve az eredménnyel s reméltem a második és har-

madik levelet is könnyen ki fogom betűzni.

Annyira el voltam merülve a találgatásba, mely jó másfél órámba került, hogy tisztára megfeledkeztem a három első szóról, mely figyelmemet megragadta volt. „Ha rögtön pénzt nem küldesz, végképp el vagyok veszve“ — ez a mondat olyannyira hozzáillett a levélíró jellemzéséhez, aki bizonyára sokszor „uszott“ nyakig, amint mondani szokták, — hogy egyáltalában nem támadt fel bennem az a gondolat, hogy talán éppen ezek a szavak egyszerű klüszségek s egészen távol voltam attól a feltevéstől, hogy a levél tulajdonképeni fontos része csak e mondatnak a kitörlése után fennmaradó szavakban keresendő. De minél tovább szemléltem ezt a dolgot, annál kétségesebbnek tűnt fel. Folyvást a gyémánt karperecz ötlött a szemembe s éreztem, hogy eddigelé hiába fáradtam.

Megkérdeztem volt dr. Daincourtól, hogy micsoda napon volt a Rutland-házban az a nagy vendégség, amelyen az apa észrevette, hogy a leányának a karperecze nincs meg. Szeptember 8-án volt. Megnéztem most a levél pótabélyegét: szeptember 26-ika volt reá nyomva. Az apa meghagyta leányának, hogy a karpereczet még a hónap folyamán előkerítse — tehát még szeptemberben. Mabel csakugyan előkerítette. Ennélfogva a titkos levél az elveszett ékszer hollétérol adott hirt.

Előbbi önelégültségem és örömöm egyszerű semmivé lett.

Világos volt előttem, hogy még korántsem fejtettem meg a rejtvényt.

Ujra hozzáfogtam hát. Ugy éreztem magamat, mint aki valami nagy bünténynek, vagy retenetes titoknak van a nyomában és saját legfőbb érdeke függ a felfedezéstől. Edward Laytonra is alig gondoltam már, saját személyes ügyemnek tekintettem a dolgot.

Ügyvédekésem óta sohasem foglalt még el ennyire semmi. Elhatároztam, hogy a már összeállított mondatot: „Ha rögtön pénzt nem küldesz, végképp el vagyok veszve“, egészen mellőzöm s a levél tulajdonképeni tartalmát csakis a többi szavakban keressém. Az első kilencz szó kihagyásával külön irtam le újra a többi szót ismét a pontos sorrendben, amikor is ilyen képet kaptam:

T 20 X 2 C 14 H 7 E
 B zöld dal
 6 madár ismét vissza gyémánt váltva
 M kar száz
 11 zeng a Zoén lomb
 8 patak perecz vigan
 T fontot már négy között
 18 nyertem csörgedez
 W B 9 N 16 P 15 A 7 U

Megszámláltam a szavakat. Huszonkettő volt. Vajjon mind a huszonkettő egy mondatba tartozik-e, vagy csak egy részükben van-e a közlés igazi tartalma s ha igen, melyikben. Ezt kellett megtudni. „Gyémánt karperecz“ — ezek a szavak világos fogalmat adtak, de oly szavakkal hozni összefüggésbe, mint „patak“, „dal“, „csörgedez“, „zeng“, „madár“, sehoggy sem sikerült. Itt mindenesetre igen komoly, fontos közlésről van szó s ezek a szavak nagyon is vi-

dám hangzásuak. Hogyan szedjek ki itt egyes szókat? És melyeket? És minő sorrendben? Ah, igen, a sorrend! Hiszen az első mondat szavai számára igen pontos sorrendet találtam megállapítva a számjegyekben — hátha ez a sorrend a többire nézve is érvényes?

Az egytől kilenczig való számok az A betűtől kiindulva következtek egymás után bizonyos sorrendben. Vizsgáljuk tehát, hogy a hátralevő 22 szó is e szerint van-e összeállítva. Nem mondanék igazat, ha azzal dicsekedném, hogy ez a jó gondolatom hamarosan támadt. Sőt csak hosszas elmélkedés s érett fontolgatás után jutottam rá, hogy a kísérletet megtegyem.

A már megfejtett mondat első szava a kilencz szó sorrendjében a 6-ik volt. Számláltam hát a szavakat úgy, amint most voltak feljegyezve s a hatodik szó „gyémánt“ volt. Kitéröltem e szót, más lapra irtam s tovább számláltam. A megfejtett mondat második szava a sorrendben 2-ik volt. A „gyémánt“ szótól kettőt számlálva ezt találtam: „kar“. Kitéröltem, más lapra irtam s tovább számláltam. Most az előbbi sorrend szerint a 7-iknek kellett következni. A „kar“-tól a hetedik volt: „perecz.“ Tehát csakugyan „Gyémánt karperecz.“ Kitéröltem a szót, feljegyeztem s tovább számláltam. A következő szám volt 3 s „perecz“-tól a harmadik szó „már.“

Izgatottságom leirhatatlan volt. Hiszen alig is van valami, ami jobban izgatná az embert, mint a siker s itt nyilván arra volt kilátás. „Gyémánt karperecz“ már...“ A legközelebbi szám volt 9. A „már“ szótól kiindulva számláltam kilenczet, vagyis a lap aljáig négyet s elejétől fogva újra ötöt s a 9-ik szó ez volt: „vissza.“ — „Gyémánt karperecz már vissza.“ Tovább dolgoztam. Most az 1 szám következett. A „vissza“ után az első szó (a már kitéröltet nem számítva) ez volt: „váltva.“ — „Gyémánt karperecz már visszaváltva.“ — A most következő 4-ik szó: „Zoén“, az azután következő 5-ik pedig: „négy“, hátra volt még a 8-as szám s ez az előbbi eljárás szerint e szóra mutatott: „száz.“ Most ismét előlről kezdtem a sorrendet, azaz a „száz“ szótól ismét 6-ot számláltam (a már kitérölt szókat mind kihagyva) s e szóra jutottam „fontot“, ettől pedig a másodikra: „nyertem.“

Itt megállottam, hogy a külön lapra egymásután felírt szavakat összefüggően olvasam el. Így hangzottak: „Gyémánt karperecz már visszaváltva, Zoén négyszáz fontot

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead, Pa. Duquesne, Pa.

VESZÉLYBEN FORGÓ KÖVETELÉSEKET

az Egyesült Államok minden területén legbiztosabban kollektál

Sarver & Ames

Jóhírű amerikai irodája, ahova bizalommal fordulhatnak a magyarok is s ahol magyar nyelvű megkereséseket is elintéznek.
 PARK BUILDING, PITTSBURG, PA.
 (3-ik emelet)

Kelet Ohio legbiztosabb
MAGYAR BANKÜZLETE
LAMBERT FRIEDL

a Wm. Grossman & Co., cég utódja,
 volt cs. és kir. konzuli tisztviselő
 Hajójegyek—Közjegyző—Pénzküldés

Levélczim: LAMBERT FRIEDL
 325 Market Street, Steubenville, Ohio

DAVID REID & CO.

Room 22, Stanley Block,
 FIGYELMÉBE.

WINNIPEG, Manitoba, CANADA.
 Magyarok, kik Canadában települni szándékoznak, kaphatnak 160 hold első osztályu síkfekvésű művelés alatt álló szántóföldet, lakóház és mindenféle gazdasági épületekkel felszerelve, fél buza termés törlesztésre, a vételnél csupán 1 dollár fizetendő holdanként készpénzben.

Minden felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha magyar nyelven e címre fordulnak:

DAVID REID & CO.
 Room 22, Stanley Block,
 WINNIPEG, Manitoba, CANADA.
 GAZDALKODNI AKARÓ MAGYAROK

STANLEY W. EAKIN

amerikai fogorvos
 Minden fogorvosi műtétet jutányosan és jól elvégzem
 28 EAST 23 ST. — NEW YORK

nyertem."

Nem ok nélkül tartotam itt szünetet. Aki az emberek közt és az emberekkel él és mindenféle társadalmi osztályal érintkezik, az végre is nem maradhat megóva embertársainak minden gyengéjétől s ilyen gyengeség, a melyet én is elsajátítottam, az, hogy minden nevezetes löversenyen és minden fontosabb futáson egy-két aranyat teszek valamelyik lóra.

Ugy esett a dolog, hogy éppen a szeptember hóban, amelyben Eustace Rutland a testvérenek ezt a titokzatos levelet írta, a leghíresebb „handicap“-ek egyikében egy Zoé nevű ló volt a nyertes, amelyre én is két aranyat tettem.

Emlékszem, hogy kettőre fogadtam száz ellen. Tisztában voltam tehát a mondattal, valamint azzal is, hogy a mondat tökéletesen be van fejezve: „Gyémánt karperec visszaváltva: Zoén négyszáz fontot nyertem.“

A fiatal korhely tehát megengedte magának a versenyfogadások drága multságát is! Mabel nyilván megírta neki, hogy milyen jelenet volt közte és atyja közt a karperec miatt, melyet bizonyosan odaadott volt Eustacének, hogy valami pénzzavarból kisegítse. Eustace pedig most a Zoén szerencsésen nyert 400 fontot s azzal még idejekorán kiválthatta a drága ékszer, úgy hogy Mabel a hónap letelte előtt megmutathatta atyjának.

Hogy bizonyosságot szerezzek arról, vajjon csakugyan a helyes megfejtést találtam-e meg s hogy a levél főrészt már ismerem, leírtam még a hátralevő tizenegy szót:

(Folytatás következik.)

New York, Hazleton, Wilkesbarre

NÉMETH JÁNOS

v. cs. és kir. konzuli ügyvivő
Hajójegyekre, pénzküldésre és közjegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb banküzlet.

Levélczim: NÉMETH JÁNOS
457 WASHINGTON STR., NEW YORK, N. Y.

The Friedman Point
215 BOWERY NEW YORK

Elvállalja alapszabályok s mindenféle nyomtatványok elkészítését.
Kitűnően felszerelt magyar nyomda.
A „BEVÁNDORLÓ“-T ITT KÉSZITIK.
Elv: csinos kiállítás olcsó árak mellett.

ÖT NAP A CSENDES VIZEN

NEW YORKBÓL NEW ORLEANSBA

A Southern Pacific Útján

Személyszállító hajók

NEW YORKBÓL MINDEN
SZERDÁN DÉLBE INDULNAK.

New Orleansban kapcsolatunk van az összes vasutakkal minden helyhez

Louisianában, Texasban, New Mexicóban, Arizonában és Californiában

Kérdezősködhetni New York, Broadway 1 vagy 349 szám alatt

A BEVÁNDORLÓ

I. BOSS

111 SECOND STREET — — — PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálójá.
KÜLÖNÖSEN JÓ A KOSSUTH ÉS GRÓF
BATTHYÁNYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR

HARRY F. POTTER

elnök

pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

First National Bank

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-Countynek legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00

Tartalékalap és szét nem

osztott nyeresemény..... \$75,000,00

Elfogad pénzbetétet és a pénzt csekk

alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal

visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe

bank- vagy póstaútvány útján eszközöl.

KÉPVISELŐINK.

A Bevándorlót a következő urak képviselik a következő helyeken olyképp, hogy előfizetési díjakat felvehetnek és nevünkben nyugtázhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur Elizabethport, N. J.
Makray Jenő ur South River, N. J.
Panyakó István ur New Brunswick, N. J.
Diviky Károly ur Bridgeport, Conn.
Perbeth Ferencz ur Union City, Conn.
Getsy János ur Torrington, Conn.
Szendi Tóth István ur Heilwood, Pa.
Sághy József ur Wells Creek, Pa.
Törhán János ur Yonkers, N. Y.
Id. Pilcsák István ur Esterházy, Can.

PAPP DEZSÓ úr

képviseli a Bevándorlót PASSAICON. Előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt passaici honfitársaink pártfogásába.

NÓGRÁDY M. úr

TRENTONBAN képviseli a Bevándorlót. Előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Melegen ajánljuk őt ottani honfitársaink figyelmébe.

A BEVÁNDORLÓ kiadóhivatala.

A PITTSBURGI FŐKIRODA KÉPVISELŐI:

Friedl Lambert ur Steubenville, O.
Kováts Arthur ur Braddock és East Pittsburg, Pa.
Finkelstein I. ur Homestead, Pa.
Samu György ur So. Sharon, Pa.
Andrejkovits Béla ur Pittsburg, Pa.
NEVADA KÁROLY ur
utazó képviselő Pennsylvania államban.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.

Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York.

Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.

Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. Hendler, successor to A. Hendler Sen. & Co. Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegy az összes vonalakon az 6-hazába és az 6-hazából sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alaptőke \$50,000.00. tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

Róth József és Fiai, a monongahela völgynek legregibb bankháza, saját épületében, Ötödik Ave. és Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az 6-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzulátusi hitelesítést beszerzik. Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat, Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedül magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesei magyarok. Fizes két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét számlára. Pénzküldés, hajójegy eladási és közjegyzői iroda.

Klein Jakab, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárúsító. Kiallított közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.

MICHIGAN ÁLLAM.

The People's Savings Bank, A nép takarékos bankja, Detroit.

Alapított 1871, tőke \$500,000, fölösleg \$350,000, takarékbetétek 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F. A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. R. Bodde segédpénztáros, R. W. Smylie ellenőr, J. T. Keena jogtanácsos. Főközlöt Gratiot Ave., üzletvezető Ino. N. Wolfschlager.

MISSOURI ÁLLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok truszt kompániája, Bonne Terre.
Bejegyeztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. E. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ÁLLAM.

Perczel Lajos, 523 Pearl street, Cleveland.
Friedl Lambert, volt csász. és kir. konzuli tisztviselő, Steubenville.

WISCONSIN ÁLLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékos bank, Kenosha.
Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

Rizsák János, 128 Second street, Passaic.
The People's Bank & Trust Company, 185 Main Ave. Passaic.

Népbank és truszt kompánia. Elfogad betéteket és kamatokat fizet utánuk. Csekkontókat nyit. Tőke és fölösleg 336,000.00 dollár.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapesten, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul főmunkáseinek irodája: Fiume, Andrássy ut 22. Magyar amerikalak, akik az 6-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.

A

Szerkesztő

Egész évben
A vidéken
Egyes száma

IV. Évfolyam

Az eskü

A mult évi gyilkosság Harry, egy new yorki padon tánc Stamfordot

Thawt elkezdték büntetni április 12-én hogy az eskü vádlottat börtönbe indítványa során sors

Az eskü tettek, negyvenévi anyi azt mi lyabban fo az ügyész,

Nézzük ügyet, me egész vilá Thaw lelő san viszon korában s is zaklatta meggyőző nem írott becsülete

A védőügyvéd hogy Thaw czük a vil

ők védené igazságot hogy Thaw lond volt azonban akarják ber, aki most, am

lenc, — j A főügyész ellen. rányt bot sára, hog hogy épe kötelessé deni.

S miut ügyész es londnak jelentette tené mag lene az e